

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
GRAD TUZLA
JAVNA USTANOVA CENTAR ZA SOCIJALNI RAD
TUZLA**

Tuzla, Kozaračka bb, tel.: +387 35 36 90 10, fax: +387 35 36 90 35, e-mail: info@csrtuzla.ba

**IZVJEŠTAJ O RADU I POSLOVANJU
JU CENTAR ZA SOCIJALNI RAD TUZLA
ZA PERIOD OD 01.01.DO 31.12. 2018.GODINE**

Tuzla, april 2019.godine

SADRŽAJ

I UVOD.....	4
1.1. Opći podaci o Ustanovi.....	4
1.2. Osnivački akt i oblik organizovanja.....	4
1.3. Upravljanje ustanovom.....	4
1.4. PROGRAMSKI CILJEVI I ZADACI CENTRA.....	5
II. ORGANIZACIJA RADA.....	7
2.1. RAD STRUČNIH TIMOVA.....	8
2.2. RAD STRUČNIH RADNIKA.....	9
2.3. UKUPAN BROJ PREDMETA.....	11
2.3.1. Ukupan broj predmeta.....	11
III OBLICI I MJERE ZAŠTITE I STARATELJSTVA.....	11
3.1. SOCIJALNA ZAŠTITA.....	12
3.1.1. Novčane i druge materijalne pomoći.....	12
3.1.2. Prava po osnovu invaliditeta.....	12
3.1.3. Djeca ugrožena porodičnom situacijom.....	13
3.1.4. Punoletne osobe kojima je zbog posebnih okolnosti potrebna socijalna zaštita.....	13
3.1.5. Punoletne osobe koje nemaju dovoljno prihoda za izdržavanje (Tabelarni pregled sačinjen u skladu sa Obrascem SZ-1 Federalnog zavoda sa statistiku).....	13
3.1.6. Korisnici subvencioniranja troškova dženaze –sahrane.....	13
3.2. STARATELJSTVO.....	14
TABELA br. 9.....	14
3.3. USVOJENJE.....	14
3.4. SMJEŠTAJ DJECE I ODRASLIH U PORODICE I USTANOVE.....	14
3.5. RAZVRSTAVANJE DJECE I OMLADINE SA SMETNJAMA U PSIHOFIZIČKOM RAZVOJU.....	14
TABELA br. 11.....	15
3.6. CIVILNE ŽRTVE RATA.....	15
3.7. ZAŠTITA PORODICE SA DJECOM.....	16
3.8. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA.....	18
3.9. PSIHOSOCIJALNA ZAŠTITA.....	19
3.10. SAVJETOVALIŠTE ZA BRAK I PORODICU.....	20
IV. RAD NA PREVENCIJI I SPREČAVANJU NEGATIVNIH DRUŠTVENIH POJAVA.....	20
4.1. RAD SA ODGOJNO ZAPUŠTENOM I DELINKVENTNOM DJECOM I OMLADINOM.....	20
4.2. NASILJE U PORODICI.....	23
4.3. PROSTITUCIJA I TRGOVINA LJUDIMA.....	24
4.4. SKITNJA I PROSJAČENJE.....	24
4.5. ALKOHOLIZAM I NARKOMANIJA.....	25
V. POSREDOVANJE I DRUGE AKTIVNOSTI.....	25
5.1. POSREDOVANJE U RAZVODU BRAKOVA.....	25
5.2. POSREDOVANJE U RADU SA OSUĐENIM LICIMA I NJIHOVIM PORODICAMA.....	26
5.3. ADMINISTRATIVNO-TEHNIČKI POSLOVI.....	26
VI. SARADNJA SA OSNIVAČEM I DRUGIM SUBJEKTIMA.....	27
VII ZAPOŠLJAVANJE, UČEŠĆE NA SEMINARIMA I EDUKACIJAMA.....	28
7.1. ZAPOŠLJAVANJE.....	28
7.2. UČEŠĆE NA SEMINARIMA I EDUKACIJAMA.....	28
VIII REALIZACIJA PROJEKATA.....	28
IX. REZULTATI POSLOVANJA.....	31
9.1. BROJ I STRUKTURA RADNIKA.....	32
9.2.1. Naknade radnika.....	33
9.3. FINANSIJSKI POKAZATELJI.....	34
9.4. KAPITALNI IZDACI.....	37
9.5. PODACI O OBAVEZAMA PREMA DOBAVLJAČIMA I POTRAŽIVANJIMA.....	38
X ZAKLJUČCI I MJERE.....	38
10.1. ZAKLJUČCI.....	38

10.2. MJERE	39
10.3. REALIZACIJA ZAKLJUČAKA GRADSKOG VIJEĆA PO USVOJENOM IZVJEŠTAJU O RADU ZA 2017.GODINU	39
10.4. IZVORI PODATAKA	40

I UVOD

1.1. Opći podaci o Ustanovi

Centar za socijalni rad Tuzla (u daljem tekstu: Centar) je javna ustanova čiji je osnivač (općina) Grad Tuzla i koja je organizovana u skladu sa Zakonom o ustanovama (Službene novine RBiH broj: 6/92 i 13/94). Ustanova svoju djelatnost obavlja poštujući odredbe federalnih i kantonalnih propisa koji uređuju oblast socijalne zaštite, zatim poštujući odredbe i okvire Zakona o trezoru ("Službene novine FBiH" broj: 26/16) i sistema trezorskog poslovanja u okviru kojeg ustanova posluje, te čitav niz zakonskih i podzakonskih akata kojima su uređene specifične pojave u sistemu socijalne zaštite.

Grad Tuzla kao osnivač finansira djelatnost Centra odnosno materijalne troškove i plaće zaposlenih, a Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak TK, odnosno Vlada TK i Federalno ministarstvo rada i socijalne politike finansira oblike zaštite po Zakonu o osnovama prava na socijalnu zaštitu, zaštitu civilnih žrtava rata i zaštitu porodice sa djecom.

1.2. Osnivački akt i oblik organizovanja

Centar je osnovan Odlukom Nadzornog odbora općine Tuzla 30. marta 1959.godine, a počeo je sa radom polovinom aprila iste godine. Sjedište Centra je u ulici Kozaračka bb, Grad Tuzla.

1.3. Upravljanje ustanovom

Organi upravljanja i rukovođenja u Centru su: upravni odbor i direktor.

Upravni odbor imenovan je Rješenjem gradonačelnika Grada Tuzla o konačnom imenovanju predsjednika i članova Upravnog odbora JU Centra za socijalni rad Tuzla broj: 02-34-3093-2016 od 11.05.2016.godine, a sastoji se od dva člana iz reda osnivača i jedan član iz reda zaposlenih u ustanovi. Centar svoju djelatnost obavlja u skladu sa Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom ("Službene novine FBiH" broj: 36/99, 54/04, 39/06 i 14/09), Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice s djecom ("Službene novine TK" broj: 5/12 – prečišćeni tekst), Porodičnim zakonom FBiH ("Službene novine FBiH" broj: 35/05 i 31/14), Pravilima JU Centra za socijalni rad Tuzla, Pravilnikom o radu, te svim drugim propisima koji uređuju oblast socijalne zaštite i rad ustanova. Upravni odbor Centra čine tri člana:

1. Alma Bubić, predsjednica
2. Redžić Asja, član
3. Stjepić Božo, član (do odlaska u penziju aprila 2018. godine).

Nakon provedene konkursne procedure za člana Upravnog odbora iz reda radnika Centra imenovan je Nedeljko Jurkić.

Organ rukovođenja u Centru je direktor. Direktora Centra imenuje Upravni odbor na osnovu konkursa koji se objavljuje u javnom glasilu, uz saglasnost Osnivača.

Direktor organizuje i upravlja radom ustanove, zastupa Centar prema trećim licima i odgovoran je za zakonitost rada Centra.

1.4. PROGRAMSKI CILJEVI I ZADACI CENTRA

Centar djeluje u skladu sa svojim Pravilima poštujući ustavna i zakonska načela.

Pravilima i drugim aktima Centra utvrđeno je da Centar obavlja sljedeće:

- rješava u prvom stepenu zahtjeve za ostvarivanje prava iz socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata, zaštite porodice sa djecom i drugih prava u skladu sa zakonima;
- otkriva, prati i proučava probleme i pojave iz oblasti socijalne, dječije i porodične zaštite;
- neposredno pruža usluge i oblike socijalne zaštite porodice sa djecom, otklanja posljedice stanja socijalnih potreba i problema koji su ustanovljeni kod korisnika;
- programira i planira ostvarivanje i razvoj socijalne zaštite na području Grada;
- provodi aktivnosti koje se odnose na pružanje pomoći licima izloženim zlostavljanju i nasilju u porodici;
- saraduje sa nadležnim institucijama na otklanjanju, identifikovanju i stručnom tretmanu ovisnika od alkohola i opojnih droga, u skladu sa zakonima;
- obavlja savjetovani rad;
- obavlja poslove i ima ovlaštenja organa starateljstva utvrđene porodičnim zakonom, te drugim zakonima i propisima;
- vodi propisanu evidenciju, prikuplja dokumentaciju o korisnicima socijalne zaštite, oblicima i uslugama socijalne zaštite, korisnicima civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom;
- stručno razvija i unapređuje mrežu socijalnih partnerskih ustanova (vladinih i nevladinih);
- razvija i unapređuje alternativne, institucionalne, vaninstitucionalne oblike socijalne zaštite, oblike samopomoći, susjedske pomoći i druge vidove aktivnog odnosa građana na prevenciji, sprečavanju i saniranju životnih poteškoća svojih građana, a naročito lica izloženih zlostavljanju i nasilju u porodici, starih lica bez porodičnog staranja, materijalno neosiguranih i za rad nesposobnih lica, lica sa invaliditetom i lica ometenih u fizičkom ili psihičkom razvoju, odgojno zanemarene ili zapuštene djece ili djece bez roditeljskog staranja i lica sa društveno negativnim ponašanjem;
- inicira i podržava organizovanje raznih socijalnih, pedagoških, psiholoških, pravnih i drugih savjetovaništa;
- saraduje sa građanima, mjesnim zajednicama, pravnim licima, udruženjima građana, pravosudnim organima i drugim organima i institucijama koje mogu doprinijeti unapređenju kvaliteta socijalnog rada i socijalne zaštite;
- poslove iz oblasti socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom, za raseljena lica i izbjeglice, koji su mu povjereni.

Socijalna politika je državna djelatnost koja se sastoji u preraspodjeli nacionalnog dohotka s ciljem rješavanja socijalnih rizika kao što su bolest, nezaposlenost, invalidnost, smrt hranitelja, pomoć porodici i sl. Zatim, to je djelatnost koja teži ujednačavanju životnih uslova stanovništva i konačno, socijalna politika ima za cilj pomagati, rješavati probleme ranjivih socijalnih grupa, tj. onih koje se nalaze u najtežem položaju. Prema tome, socijalna politika je vrlo opsežna djelatnost države kojoj pomažu razne organizacije-humanitarne, privatne, neprofitne i slične.

Socijalna zaštita je najsloženija oblast društvenog života i kao takva definisana je ustavima i zakonima kao djelatnost od posebnog društvenog interesa. U svojoj osnovi socijalna zaštita je usmjerena na osiguranje socijalne sigurnosti građana i porodica koje se sticajem različitih životnih okolnosti, nalaze u stanju socijalne potrebe.

U FBiH socijalna zaštita je uređena fragmentarno i u osnovnim pravima definisana je na federalnom nivou, a obaveze prema korisnicima su u nadležnosti na nivou kantona, gradova i općina. Različitost naknada u kantonima dodatno povećava nejednak položaj licima u stanju socijalne potrebe, čime se vrlo često ne poštuju odredbe međunarodnih dokumenata koji uređuju oblast zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Poseban problem predstavljaju one kategorije stanovništva, koje su sve siromašnije, a niti po jednom postojećem zakonu ne mogu ostvariti prava ni na jedan oblik socijalne zaštite. To su prije svega, penzioneri, zatim radno sposobna lica koja nisu zaposlena, oboljeli iz ove kategorije kojima su potrebna stalna novčana sredstva za liječenje i drugi.

Na porast siromaštva i broja lica u stanju socijalne potrebe u 2018.godini u gradu Tuzla pored ukupne ekonomske situacije u zemlji utiču i problemi koji nastaju usljed pogoršane zdravstvene slike stanovništva sa povećanim brojem teških oboljenja (karcinoma, oboljenja iz oblasti mentalnog zdravlja, tuberkuloze i drugih teških oboljenja), povećanog broja penzionera koji ostaju nezbrinuti od svojih najbližih, i uopšte ugroženosti porodice kao osnovne ćelije društva. Ono što otežava rad Centra, odnosno položaj korisnika Centra Tuzla su neisplaćena sredstva korisnicima iz Budžeta Tuzlanskog kantona koja su u zaostatku po nekoliko mjeseci s tim da treba napomenuti da su kašnjenja isplata u odnosu na prethodne godine poprilično smanjena. Trenutna situacija je slijedeća:

- stalne novčane pomoći (123,00 KM) isplaćuju se sa zaostatkom od 2 mjeseca
- porodični smještaj za djecu isplaćuje se sa zaostatkom od 2 mjeseca
- porodični smještaj za odrasle isplaćuje se sa zaostatkom od 2 mjeseca
- dječiji dodatak (20,00 KM po djetetu) isplaćuje se sa zaostatkom od 2 mjeseca
- uvećani dodatak za djecu sa oboljenjima isplaćuje se sa zaostatkom od 2 mjeseca
- jednokratne novčane pomoći za lica u stanju socijalne potrebe isplaćuju se u roku od jednog mjeseca (a zbog hitnog stanja socijalne potrebe trebale bi se isplaćivati odmah)
- jednokratne pomoć za nezaposlene porodilje kasne dva mjeseca
- prevoz za djecu se isplaćuje sa zaostatkom od 2 mjeseca

- refundacije za porodilje u radnom odnosu su isplaćene poslodavcima u decembru 2018.godine za juli mjesec 2018. godine;

U 2018. godini Centar je imao na raspolaganju iz Budžeta Kantona iznos od 126.990,00 KM za 766 korisnika jednokratne novčane pomoći. Ovaj broj korisnika bi mogao uputiti na to da se u odnosu na prethodni period smanjio broj osoba koje su se našle u stanju socijalne potrebe, što nije adekvatan pokazatelj jer je veliki broj zahtjeva za ostvarivanje prava na jednokratnu pomoć odbijen zbog ograničenih finansijskih sredstava planiranih za ove namjene. Istovremeno postoji određeni broj građana koji se iz različitih razloga za pomoć i ne obrate ovom Centru.

Situacija u kojoj je evidentno odsustvo brige prema najugroženijim kategorijama društva od strane nadležnih organa dovodi do povećanja umjesto do smanjenja broja lica u stanju socijalne potrebe, jer se takvim licima i nakon uvođenja u pravo saglasno važećim propisima novčane naknade isplaćuju naknadno, te se njihovo stanje socijalne potrebe uglavnom ne rješava, nego naprotiv ono se još više pogoršava. U konačnom određene naknade izgube svoju svrhu i smisao jer njihova isplata značajno kasni, s tim da je situacija u 2018. godini u odnosu na 2017 godinu ipak poboljšana.

II. ORGANIZACIJA RADA

Centar svoju djelatnost obavlja preko osnovnih organizacionih jedinica - Službi, a to su:

- I Služba socijalne zaštite i starateljstva;**
- II Služba finansijsko-računovodstvenih poslova**
- III Služba pravnih i općih poslova**
- IV Porodično savjetovište.**

U Službi socijalne zaštite obavljaju se svi poslovi iz domena planiranja razvoja i ostvarivanja svih vidova socijalne zaštite, dječije i porodične zaštite, poslovi stručne obrade zahtjeva po pravima iz ove oblasti i rješavanje u prvom stepenu, poslovi po pitanju starateljstva, prava civilnih žrtava rata, kao i drugi poslovi socijalne zaštite utvrđenih zakonom.

Službu socijalne zaštite čine:

- rukovodilac Službe
- psiholog
- psiholog-pedagog
- pravnik
- sociolog
- defektolog
- stručni saradnik za socijalnu zaštitu-socijalni radnik,
- referent za pravne poslove
- administrativni službenik

Služba finansijsko-računovodstvenih poslova obavlja sve poslove neophodne za poslovanje Centra u ovoj oblasti, te obezbjeđuje finansijsko poslovanje u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima. U Službi se obavljaju poslovi evidencije novčanih pomoći i naknada, mjesečne promjene, izrada mjesečnih trebovanja sredstava iz

resornog Ministarstva TK, vrše se usklađivanja mjesečnih isplata, izrada izvještaja i informacija o pravima korisnika i izrada mjesečnih izvještaja o utrošku finansijskih sredstava prema osnivaču.

Službu finansijsko-računovodstvenih poslova čine:

- rukovodilac Službe
- ekonomista
- službenik obračuna plaća
- operator za unos podataka.

U službi pravnih i opštih poslova obavljaju se svi pravni i opšti poslovi, organizuje rad svih ostalih Službi u skladu sa mogućnostima Centra i potrebama korisnika. Također se obezbjeđuje zaštita i održavanje zgrade u kojoj se odvija djelatnost, kao i cjelokupne imovine Centra, što podrazumijeva i održavanje higijene. Ova služba obavlja i organizuje i druge poslove u skladu sa potrebama i interesima Centra kao i zahtjevima Upravnog odbora i osnivača.

Službu pravnih i opštih poslova čine:

- rukovodilac Službe
- pravnik
- upravni službenik
- službenik protokola
- arhivar
- vozač putničkog automobila
- daktilograf
- čistačica prostorija.

Porodično savjetovalište pruža pomoć u savladavanju poteškoća, stvaranju uslova za očuvanje i razvoj ličnih mogućnosti, te odgovornijeg odnosa pojedinca prema samom sebi, porodici i društvu, kao i sticanje znanja i vještina koje pozitivno utiču na odnose među partnerima i odnose unutar porodice.

Porodično savjetovalište čine:

- savjetnik-sistemske praktičar
- sistemski psihoterapeut.

2.1. RAD STRUČNIH TIMOVA

U Centru su u toku 2018. godine odluke donosila tri **stručna tima**

- **Stručni tim za zaštitu djece, djece ometene u psihičkom i fizičkom razvoju i delinkventne djece sačinjavaju:** pravnik, psiholog-pedagog, odnosno, psiholog ili pedagog, sociolog i socijalni radnik- voditelj slučaja. **Stručni tim za zaštitu djece** održao je 129 sastanaka. Bavio se uglavnom poslovima starateljstva, smještajem djece u porodice, domove, popisom i zaštitom imovine, usvojenjima, posredovanjem kod nesređenih odnosa u porodici, posredovanjem u mirenju bračnih partnera, povjeravanjem djece prije razvoda braka i održavanjem ličnih odnosa i neposrednih kontakata djece i roditelja te obradom maloljetnika pri sklapanju

brakova. Navedeni tim je takođe donosio odluke u vezi sa smještajem djece u škole, zavode i porodice, smještajem u odgojne ustanove, obradom i smještajem u kazneno popravne domove i maloljetničke zatvore, provodio je mjere pojedinačnog nadzora i upućivanja u JU Odgojni centar TK te radio sa djecom po povratku iz određene ustanove. Na stručnim timovima obrađena su **533 predmeta** vezano za sva pitanja koja se tiču djece.

- **Stručni tim za zaštitu poslovno nesposobnih, starih i drugih lica** održao je 67 sastanaka. Stručni tim za zaštitu poslovno neposobnih, starih i drugih lica čine: pravnik, psiholog-pedagog, odnosno, psiholog ili pedagog, sociolog i socijalni radnik – voditelj slučaja. Ovaj tim se bavio pokretanjem postupka za oduzimanje poslovne sposobnosti, postavljanjem staraoca, zaštitom imovine poslovno nesposobnih lica, smještajem u porodice i ustanove socijalne zaštite, radom sa ovisnicima o alkoholu, narkomanima i drugim kategorijama ovisnika, ostvarivanjem prava na materijalnu pomoć i rješavanje stambenih potreba, obezbjeđivanjem pomoći za sahranu umrlih lica i dr. Ukupno je razmatrano **332 predmeta**.

-**Stručni tim za obradu zahtjeva za jednokratne novčane pomoći iz Budžeta Tuzlanskog kantona i za interventne novčane pomoći iz Budžeta Grada Tuzla (održano je 39 sastanaka).**

U 2018 godini Centar je u skladu sa Pravilnikom o kriterijumima i postupku prava na proširene oblike socijalne pomoći u Gradu Tuzla ("Službeni glasnik općine Tuzla" broj:11/10), te članovima 15. i 18. Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o kriterijumima i postupku za ostvarivanje prava na proširene oblike socijalne pomoći u Gradu Tuzla ("Službeni glasnik Grada Tuzla broj: 1/2017) obrađivao zahtjeve za interventne novčane pomoći (pomoći za lica u stanju socijalne potrebe nastale usljed nepredviđenih okolnosti uzrokovanih višom silom, iznenadnom bolesti, nepredviđeno teškim materijalnim stanjem i sl.) odnosno pribavljanja socijalno-anamnestičkih podataka za osobe koje su tražioci te vrste pomoći i na osnovu toga dostavljanje mišljenja nadležnoj gradskoj službi. Tokom 2018. godine stručni radnici Centra su po podnesenim zahtjevima obradili 576 predmeta (na 22 stručna tima) i nakon obrade podnosioca zahtjeva sačinili socijalne anamneze za svaki slučaj pojedinačno i dostavili resornoj službi koja je dalje provodila proceduru i donosila rješenje. To je bio izuzetno zahtjevan i odgovoran posao koji je rađen u skladu sa metodologijom rada u Centru, odnosno svaki zahtjev, socioanamnestički podaci i mišljenja su razmatrani na stručnim timovima koji su bili posebno organizovani samo za tu vrstu posla. U izvještajnom periodu takođe je održano 17 stručnih timova na kojima je razmatrano ukupno 773 zahtjeva za ostvarivanje prava na jednokratnu novčanu pomoć koja se finansira iz sredstava Budžeta TK.

2.2. RAD STRUČNIH RADNIKA

U 2018. godini u Centru je bilo zaposleno 35 radnika od toga 30 žena i 5 muškaraca. Poslove stručnog socijalnog i drugog rada iz oblasti socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i porodica sa djecom obavljalo je 12 socijalnih radnika, 5 pravnik, 2 pedagoga-psihologa, 1 psiholog, 1 sociolog i 1 dipl. ekonomista. Uz to bilo je angažovano 10 administrativnih radnika i 3 kao pomoćno osoblje.

Djelatnost Centra je obuhvatala rad sa građanima iz svih mjesnih zajednica na području Grada Tuzla a koji su se našli u stanju socijalne potrebe, odnosno kojima su bile potrebne usluge iz oblasti socijalne ili porodične zaštite. Obrađeno je ukupno **7900 predmeta**. Obraćao se veliki broj građana čijim zahtjevima su uposlenici Centra nastojali udovoljiti u skladu sa zakonom i raspoloživim materijalnim i drugim sredstvima. Bilo je mnogo i onih čijim zahtjevima se nije moglo udovoljiti jer ne ispunjavaju zakonom propisane uslove, a u teškoj su materijalnoj i zdravstvenoj situaciji.

Stručni radnici Centra pomagali su građanima koji su se našli u različitim problemima i teškoćama. U toku jednog radnog dana svi su u prosjeku primali 10-15 građana radi davanja stručnih uputa i savjeta, prikupljanja dokumentacije, izrade analiza, razmjene informacija i davanja određenih stručnih mišljenja. Procjenjuje se da je obavljeno više od 17.000 takvih neposrednih razgovora, a nekoliko puta više ih je obavljeno telefonskim putem.

Stručni radnici Centra su u 2018. godini izradili **2003 anamneze (izvještaja o ličnim, porodičnim, materijalnim i drugim prilikama), 247 revizija, 1007 izvještaja**, analiza i sl. Osim toga radili su na saniranju porodičnih odnosa i konfliktnih situacija u 374 slučaja, u oblasti starateljstva (određivanju posebnog i privremenog staratelja) 225 slučajeva, smještaju djece i odraslih u porodice i ustanove, na reviziji starateljstva, reviziji novčanih pomoći, itd. Stručni radnici su prema unaprijed utvrđenom rasporedu obavili 365 dežurstava (24 satna pokrivenost).

Poslovi socijalnog stručnog rada su obuhvatila i kontinuirani rad na terenu, kao što su uvid u porodičnu situaciju (671), rad sa licima koji imaju problema sa mentalnim zdravljem (146), licima sa društveno negativnim ponašanjem (138), žrtvama nasilja u porodici (236), prisustvo sudskim ročištima (221), praćenje djece i odraslih u porodice i ustanove (30), ostvarivanje saradnje sa mjesnim zajednicama i drugim institucijama (65), ostvarivanje saradnje sa vladinim i nevladinim organizacijama (71). Stručni rad je obuhvatao rad sa 45 porodica osoba kod kojih je evidentirana povećana konzumacija alkohola i 28 porodica narkomana, te je istima pružana pomoć u liječenju, smještaju u ustanove i materijalna pomoć. Pružena je pomoć i podrška za 48 porodica u odgoju djece, stručni radnici su radili sa 82 maloljetnika koji su pokazivali poremećaje u ponašanju.

Centar je u 2018. godini podnio sudu tri zahtjeva za oduzimanje prava roditelju da živi sa djecom i dva zahtjeva za oduzimanje roditeljskog staranja.

U toku 2018. godine Centar je 20 (dvadeset) djece izuzeo iz porodice iz različitih razloga: prosjačenje, radna eksploatacija, nasilje i odgojna zapuštenost i zanemarivanje. Od ukupnog broja izuzete djece njih 6 je nakon saniranja problema i rada sa djecom i porodicom vraćeno u porodicu uz određeni nadzor stručnih radnika Centra. Devetero (9) djece je smješteno u druge ustanove zbog adekvatnijih uslova za dalji razvoj i školovanje, dok je 5 (petoro) djece zadržano u Prihvatalištu JU Dom za djecu bez roditeljskog staranja u Tuzli zbog određenih istražnih radnji i postupaka pred nadležnim sudovima.

Centar je u 2018. godini imao 62 zahtjeva za prijavu prebivališta u skladu sa članom 2.stav 2. Zakona o izmjenama i dopunama zakona o prebivalištu i boravištu državljana Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj:58/15). Naime,

odredbama izmjena i dopuna Zakona o prebivalištu i boravištu je propisano da licima koja nemaju potrebnu dokumentaciju za prijavu prebivališta, a korisnici su usluga iz oblasti socijalne zaštite, prijavu prebivališta vrši nadležni centar za socijalni rad. Dakle, iz navedenog je vidljivo da je u 2018. godini Centar na svoju adresu prijavio 62 lica, kako bi isti mogli biti evidentirani u jedinstveni sistem baze podataka Ministarstva unutrašnjih poslova i kako bi mogli regulisati identifikaciona dokumenta.

U skladu sa odredbama Porodičnog zakona FBiH a postupajući po obavijestima Ministarstva sigurnosti BiH – Odjel za strance Ured u Tuzli stručni radnici JU Centar za socijalni rad Tuzla su na osnovu donesenih rješenja obavljali poslove posebnog staraoca za maloljetne migrante koji su se zatekli na području Grada Tuzla bez pratnje roditelja ili staratelja. Posebni staraoci su prisustvovali saslušanju maloljetnih migranata, proučavaju istih u migrantske centre i po potrebi obezbjeđivali svu neophodnu zaštitu i brigu za ta lica, sve dok su boravila na području Grada Tuzla.

U 2018. godini stručni radnici Centra su izvršili obilazak svih ustanova u koje su putem ovog Centra smještene određene kategorije lica u skladu sa propisima iz oblasti socijalne zaštite. Izvršen je obilazak slijedećih ustanova: Zavod za odgoj i obrazovanje mentalno invalidnih ica "Drin" Fojnica, Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidne djece i omladine Pazarić, Međunarodni Forum solidarnosti Emmaus, Prihvatni Centar "Duje", JU Dom penzionera Tuzla, SOS Dječije selo Gračanica, Dječije selo mira "Turija".

2.3. UKUPAN BROJ PREDMETA

2.3.1. Ukupan broj predmeta

TABELA br. 1

Prvostepeni postupak			Drugostepeni postupak			Ostala pošta (djelovodnik)		
UPI 1	2017	2018	UPI 2	2017	2018	-	2017	2018
riješeno	4407	4563	riješeno	81	95	riješeno	2026	3242
Ukupno	4407	4563		81	95		2026	3242

Iz ove tabele je vidljivo da je u 2018. godini zaprimljeno ukupno **7900 predmeta**, odnosno 1386 predmeta više nego u 2017. godini.

III OBLICI I MJERE ZAŠTITE I STARATELJSTVA

Oblici i mjere zaštite regulisani su Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom FBiH (osnovni oblici) i Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom Tuzlanskog kantona (dopunski oblici), te Porodičnim zakonom FBiH, kao i drugim zakonskim i podzakonskim aktima.

3.1. SOCIJALNA ZAŠTITA

- U oblasti socijalne zaštite u 2018.godini rađeno je na slijedećem:
- obrada zahtjeva u cilju pružanja novčanih i drugih materijalnih pomoći;
 - porodičnoj zaštiti;
 - smještaju djece i omladine u druge porodice;
 - smještaju djece i odraslih u ustanove socijalne zaštite;
 - starateljstva i usvojenja;
 - razvrstavanja djece i omladine sa smetnjama u psihofizičkom razvoju.

3.1.1. Novčane i druge materijalne pomoći

TABELA br. 2

Vrste pomoći	Broj korisnika	Uplaćena sredstva	Broj korisnika	Uplaćena sredstva
	2017	2017	2018	2018
- stalne novčane pomoći	695	1.105.480,60	740	1.208.783,38
- jednokratne pomoći	451	63.730,00	766	126.990,00
- izuzetne jednokratne pomoći	-	-	6	5.350,00
- privremene novčane pomoći	5	3.326,00	1	2019,20
UKUPNO	1151	1.172.536,60	1513	1.343.142,58

Iz tabele je vidljivo da je u 2018.godini u odnosu na 2017.godinu povećan broj korisnika stalne novčane pomoći za 45 korisnika, a uplaćeno je više sredstava za 103.302,78 KM. U 2018.godini u odnosu na 2017.godinu broj korisnika jednokratnih pomoći veći je za 315 korisnika i uplaćena je više sredstava u iznosu od 63.560,00 KM, što je ipak nedovoljno za zadovoljavanje potrebe stanovništva za ovom vrstom pomoći s obzirom da je evidentno da se socijalna situacija iz godine u godinu pogoršava i da svake godine imamo sve više zahtjeva koje nismo u mogućnosti ispuniti.

3.1.2. Prava po osnovu invaliditeta

TABELA br. 3

Vrste prava	Godina	Broj korisnika	uplaćena sredstva
neratne invalidnine, tuđa njega, pomoć i podrška	2017	2601	7.938.295,44 KM
	2018	2610	7.924.030,60 KM

Broj korisnika neratnih invalidnina, tuđe njega i podrške povećan je u 2018.godini u odnosu na 2017.godinu za 9 korisnika. Centar vrši prijem i obradu zahtjeva i izdavanje rješenja za priznavanje ovih prava na osnovu Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom FBiH.

3.1.3. Djeca ugrožena porodičnom situacijom (evidentirana u Centru)

TABELA br. 4

Porodično stanje	Stanje na kraju 2017.godine	Stanje na kraju 2018.godine
- djeca bez oba roditelja	4	/
- djeca nepoznatih roditelja	16	20
- djeca napuštena od roditelja	16	27
- roditelji spriječeni da obavljaju roditeljsku dužnost	7	/
- roditelji zanemaruju ili zlostavljaju djecu	8	27
- roditelji lišeni roditeljskih prava	5	/
-djeca roditelja koji nemaju dovoljno prihoda za izdržavanje	7	27
UKUPNO	63	101

3.1.4. Punoljetne osobe kojima je zbog posebnih okolnosti potrebna socijalna zaštita

U 2018. u odnosu na 2017.godinu povećao se broj punoljetnih osoba kojima je zbog posebnih okolnosti potrebna socijalna zaštita za 224 osobe.

TABELA br. 5

Posebne okolnosti	2017.	2018.
Materijalno neobezbijeđena i za rad nesposobna lica	695	740
Lica kojima je zbog posebnih okolnosti potrebna soc.zaštita (starateljstvo)	283	160
Ostale osobe u stanju socijalne potrebe (korisnici jednokratnih novčanih pomoći)	451	773
UKUPNO	1429	1673

3.1.5 Punoljetne osobe koje nemaju dovoljno prihoda za izdržavanje (Tabelarni pregled sačinjen u skladu sa Obrascem SZ-1 Federalnog zavoda sa statistiku)

TABELA br. 7

Svega	žene	GODINE STAROSTI											
		18-21		22-26		27-45		46-59		60-65		65 i više	
		svega	žene	svega	žene	svega	žene	svega	žene	svega	žene	svega	žene
740	429	15	13	14	9	148	76	215	98	103	57	245	176

3.1.6. Korisnici subvencioniranja troškova dženaze –sahrane

TABELA br. 8

VRSTE TROŠKOVA	2017	2018
Troškovi sahrane/dženaze	22	14
Ukupno	22	14

U 2018. godini u odnosu na 2017. godinu smanjio se broj korisnika subvencioniranja troškova sahrane/dženaze za osam korisnika, odnosno za određeni broj korisnika troškove sahrane/dženaze finansirala je porodica.

3.2. STARATELJSTVO

TABELA br. 9¹

Oblici starateljstva	Maloljetne osobe		Punoljetne osobe	
	2017.	2018.	2017.	2018.
staratelj	56	69	145	37
privremeni staratelj	-	-	28	160
staratelj za posebne slučajeve	31	3	114	177
UKUPNO	87	72	287	374

3.3. USVOJENJE

U 2018. godini nakon provedene procedure u skladu sa Porodičnim zakonom FBiH usvojeno je jedno žensko dijete starosti devet godina.

3.4. SMJEŠTAJ DJECE I ODRASLIH U PORODICE I USTANOVE

TABELA br. 10

TIPOVI SMJEŠTAJA	D J E C A		ODRASLI	
	2017.	2018.	2017.	2018.
smještaj kod srodnika	5	31	3	5
smještaj kod nesrodničkih porodica	42	17	7	11
domovi i druge ustanove	46	41	144	153
UKUPNO	93	89	154	169

3.5. RAZVRSTAVANJE DJECE I OMLADINE SA SMETNJAMA U PSIHOFIZIČKOM RAZVOJU

Centar je nadležan da vrši prijem i obradu zahtjeva za kategorisanje djece ometene u psihofizičkom razvoju. U 2018. godini Centar je primio, anamnestički obradio i uputio Stručnoj komisiji za ocjenu sposobnosti i razvrstavanje u Lukavcu 57 zahtjeva.

Nakon pregleda i ocjene, Centar donosi Rješenje o kategorizaciji, na temelju kojeg roditelji, odnosno dijete mogu ostvariti uvećani dječiji dodatak.

Broj osoba koja imaju probleme i koja se kategorišu iz godine u godinu se povećava što je vidljivo iz tabele.

¹ Tabela pregled sačinjen u skladu sa Obrascem SZ-1 Federalnog zavoda sa statistiku

TABELA br. 11 ²

Vrste smetnji	Ukupno razvrstano djece		Godine starosti							
			< 7		7 - 14		15 - 16		17 - 18	
	svoga	žene	svoga	žene	svoga	žene	svoga	žene	svoga	žene
UKUPNO	52	20	19	9	24	9	2	/	7	2
sa smetnjama u psihičkom razvoju	7	1	2	/	5	1	/	/	/	/
slijepi i slabovidni	3	1	/	/	1	1	/	/	2	/
gluhi i nagluhi	4	1	2	1	2	/	/	/	/	/
s poremećajima u govoru i glasu	8	1	3	/	3	1	/	/	2	/
s tjelesnim oštećenjima	1	1	/	/	1	1	/	/	/	/
nekategorisani	3	2	3	2	/	/	/	/	/	/
S kombinovanim smetnjama	26	13	9	6	12	5	2	/	3	2

Najveći broj kategorisane djece u 2018. godini je starosti od 7-14 godina. Najviše je djece sa kombinovanim smetnjama 26, te sa poremećajima u govoru i glasu 8.

3.6. CIVILNE ŽRTVE RATA

Civilna žrtva rata je lice kod kojeg je tokom rata ili neposredne ratne opasnosti usljed ranjavanja ili nekog drugog oblika ratne torture nastupilo oštećenje organizma, što uključuje mentalno oštećenje ili značajno narušavanje zdravlja ili nestanak ili pogibija tog lica.

Civilne žrtve rata prema Zakonu o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i porodice sa djecom imaju sljedeća prava:

- ličnu invalidninu ili mjesečno novčano lično primanje;
- dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica;
- ortopedski dodatak;
- porodičnu invalidninu;
- pomoć u troškovima liječenja i nabavci ortopedskih pomagala;
- osposobljavanje za rad (profesionalna rehabilitacija, prekvalifikacija, dokvalifikacija);
- prioritetno zapošljavanje;
- prioritetno stambeno zbrinjavanje;
- psihološku i pravnu pomoć.

Civilne žrtve rata razvrstavaju se prema procentu oštećenja u šest grupa i to:

- I grupa- invalidi sa 100% tjelesnog oštećenja kojima je za održavanje života potrebna pomoć i njega od strane drugog lica;
- II grupa- invalidi sa 100% tjelesnog oštećenja;
- III grupa- invalidi sa 90% tjelesnog oštećenja;
- IV grupa- invalidi sa 80% tjelesnog oštećenja;
- V grupa- invalidi sa 70% tjelesnog oštećenja;
- VI grupa- invalidi sa 60% tjelesnog oštećenja;

² Tabelarni pregled sačinjen u skladu sa Obrascem SZ-1 Federalnog zavoda sa statistiku

U toku 2018. godine Centar je postupio u skladu sa presudama Vrhovnog suda FBiH, sproveo postupak i donio rješenja po zahtjevima civilnih žrtava rata kojima je izvršeno usaglašavanje iznosa po odredbama člana 86. Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom ("Službene novine FBiH" broj: 36/99, 54/04, 39/06 i 14/09).

Primanja i korisnici tokom 2018.godine su iskazani u sljedećoj tabeli:

TABELA br.12

VRSTE PRIMANJA	Broj korisnika 2017.god.	Novčana sredstva 2017. god.	Broj korisnika 2018.god.	Novčana sredstva 2018.god.
- lična invalidnina	82	210.609,97	78	199.758,69
- mjesečna lična nov. primanja	94	640.075,80	91	652.345,22
- dodatak za njegu i pomoć	5	33.058,80	5	33.389,36
- ortopedski dodatak	39	60.975,09	37	56.508,97
- porodična invalidnina	182	552.511,38	176	555.779,88
UKUPNO	402	1.497.231,04	387	1.497.782,00

U 2018. godini u odnosu na 2017. godinu smanjen je broj korisnika za 15 korisnika.

3.7. ZAŠTITA PORODICE SA DJECOM

Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom posebno je uređena oblast zaštite porodice sa djecom. Međutim, tim Zakonom oblast zaštite porodice sa djecom svrstana je u ostale oblike socijalne zaštite koji se finansiraju u skladu sa odlukama Vlade TK i ekonomskim mogućnostima Kantona, odnosno zavisno od raspoloživih sredstava u Budžetu TK.

U 2018.godini ustanovljena su slijedeća prava:

- pravo na dječiji dodatak;
- pravo na uvećani dječiji dodatak;
- naknada plaće majci porodilji;
- jednokratne pomoći za opremu novorođenog djeteta
- novčana pomoć u prehrani djeteta do 6 mjeseci (od 3 mjeseca 2018 počela primjena)
- subvencija troškova prevoza učenika
- Obrok u vrijeme nastave u osnovnim školama (primjena od maja 2018.godine)

Vrste primanja, broj korisnika u 2017. i 2018.godini, te novčana primanja u 2017. i 2018.godini iskazani su u sljedećoj tabeli:

TABELA br. 13

VRSTE PRIMANJA	BROJ KORISNIKA		ISPLAĆENA NOVČANA SREDSTVA	
	2017.	2018.	2017.	2018.
dječiji dodatak	896	801	543.600,00	482.300,00
uvećani dječiji dodatak	314	335	187.050,00	195.550,00
naknada plaće majci porodilji	405	362	/	/
jednokratne pomoći za opremu novorođenog djeteta	94	165	14.961,00	25.700,00
novčana pomoć u prehrani djeteta do 6 mjeseci (od 3 mjeseca 2018 počela primjena)	/	169	/	55.170,00
Subvencija prevoza učenika za školsku godinu	216	199	143.344,50	173.111,00
Obrok u vrijeme nastave u osnovnim školama (primjena od maja 2018.godine)	/	32	/	2.632,00

Dječiji dodatak za djecu nezaposlenih roditelja i sa utvrđenim imovinskim cenzusom je 20 KM mjesečno po djetetu, a za porodice sa troje i više djece u iznosu od 40 KM mjesečno po svakom djetetu, dok je uvećani dječiji dodatak za djecu 50 KM mjesečno. Uvećani dječiji dodatak mogu ostvariti djeca sa oboljenjima (celijakija, TBC, leukemija, karcinom, šećerne bolesti) i djeca koja su kategorisana, odnosno ocjenjena od strane Stručne komisije za razvrstavanje djece i omladine. Iznos od 50,00 KM ne samo da je mali nego ni izbliza ne može pokriti potrebe za lijekovima i ishranom te djece, te bi nadležni organi na nivou kantona trebali za naredni period planirati povećanje sredstava za ove namjene u Budžetu TK.

Pravo na naknadu umjesto plaće ženi-majci u radnom odnosu, za vrijeme dok odsustvuje sa posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta, u 2018. godini ostvarilo je 43 osobe manje u odnosu na 2017.godinu. Opće je poznato da ostvarivanje navedenih prava nije dovoljno za zaustavljanje negativnih tokova u padu nataliteta, pravilnom odgoju, odrastanju i podizanju djece, te je potrebno da Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak u Vladi TK u narednom periodu obezbijedi punu primjenu Zakona, a što se odnosi na redovnu i kontinuiranu isplatu prava porodicama sa djecom koja nisu bila obuhvaćena u prethodnom periodu.

U 2018 godini je donesena Odluka o visini jednokratne novčane pomoći za opremu novorođenog djeteta u iznosu od 153,00 KM, a u februaru mjesecu je donesena Odluka o utvrđivanju novčane pomoći u prehrani djeteta do šest mjeseci u iznosu od 77,00KM. Primjena je počela od marta 2018. godine. Kada je u pitanju zaštita porodice sa djecom Centar je svim oblicima i formama te zaštite posvetio posebnu pažnju jer su to najranjivije kategorije društva.

U izvještajnom periodu Centar je prilikom sprovođenja postupaka za odobravanje određenih vidova socijalnih davanja posebno vodio računa o djeci i mladima ugroženim porodičnom situacijom, djeci ometenoj u psihofizičkom razvoju i djeci sa poremećajima u ponašanju i ličnosti. Uočeno je da poremećaji u životima djece najčešće nastaju kao posljedica smrti roditelja, vanbračnog rađanja djece,

razvoda brakova, migracija, ratom izazvanih asocijalnih stanja, bolesti roditelja, alkoholizma, narkomanije, grubog zanemarivanja roditeljskih dužnosti i dr.

Pružene su pomoći direktne i indirektne u izdržavanju, povjere djece kod razvoda brakova, u saniranju porodičnih prilika, starateljstvu, utvrđivanju očinstva, pa do smještaja u ustanove socijalne zaštite ili u drugu porodicu. Uočeno je, također, da su poremećaji u ponašanju ličnosti ozbiljan društveni i socijalni problem. Najneposrednije se povezuju sa materijalnom ugroženošću, poremećenim odnosima u porodici i raznim drugim faktorima.

U skladu sa članom 50. Porodičnog zakona FBiH JU Centar za socijalni rad Tuzla je u 2018. godini provela 12 postupaka i donijela 12 rješenja kojima je privremeno do pravosnažnosti odluke suda o razvodu braka, uređeno s kim od roditelja će dijete (djeca) živjeti i na koji način će ostvarivati kontakte sa roditeljem sa kojim ne živi te o izdržavanju djeteta (djece). Navedena rješenja su se donosila iz razloga što bračni partneri u postupku posredovanja nisu postigli sporazum o elementima koji su obuhvaćeni rješenjem.

3.8. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Pravo na zdravstvenu zaštitu je jedno od osnovnih ljudskih prava. Određena populacija stanovništva Grada Tuzle ne može ostvariti to pravo zbog toga što su ostali bez posla, ne svojom krivicom, što se nisu na vrijeme prijavili na evidenciju Zavoda za zapošljavanje, što nisu upisani (evidentirani) ili iz nekog drugog razloga. Najosjetljivija kategorija u okviru ove populacije su svakako djeca. Upravo zbog toga zdravstvena zaštita u gradu Tuzli bila je u 2018.godini u fokusu interesovanja stručnih radnika Centra za socijalni rad. To se odnosi na sve kategorije korisnika kojima je ta zaštita zaista bila potrebna. Centar za socijalni rad Tuzla je na stanovištu da što prije u cijeloj državi BiH treba provesti temeljitu reformu zdravstvene zaštite kako bi se svim građanima pod jednakim uslovima obezbjedio minimum zdravstvenih usluga na cijelom prostoru BiH. S tim u vezi u toku 2018. godine provedene su određene aktivnosti i donesen je Pravilnik o postupku za ostvarivanje prava na obavezno zdravstveno osiguranje osoba koje su u stanju socijalne potrebe ("Službeni glasnik Grada Tuzla broj: 11/18).

Korisnici zdravstvene zaštite koji pravo ostvaruju u Gradu Tuzla putem Centra prikazani su u sljedećoj tabeli:

TABELA br.14

Vrste korisnika	Broj korisnika 2017.	Broj korisnika 2018.
korisnici stalne novčane pomoći	604	637
djeca i odrasli smješteni u ustanove	89	101
djeca od rođenja do polaska u školu	80	52
djeca i odrasli na por. smještaju	40	41
lica starija od 65 godina	175	161
civilne žrtve rata	19	24
UKUPNO	1007	1016

Podaci iz ove tabele govore da je u 2018.godini u odnosu na 2017.godinu došlo do povećanja broja korisnika zdravstvene zaštite. Najviše je povećan broj korisnika stalne novčane pomoći, jer su to lica koji ni po jednom drugom osnovu ne mogu ostvariti zdravstveno osiguranje, zatim civilne žrtve rata.

3.9.PSIHOSOCIJALNA ZAŠTITA

Psihosocijalna zaštita djece i odraslih lica spada u specifične vidove socijalne zaštite čija je zadaća da potiče, organizuje i provodi aktivnosti sa svrhom suzbijanja socijalnih, porodičnih i osobnih problema. Vodeća načela stručnih radnika u toj oblasti su etička načela koja podrazumijevaju promicanje vrijednosti i dostojanstva svakog ljudskog bića. Specifični ciljevi psihosocijalne zaštite i stručnog socijalnog rada su:

1. Osnaživanje pojedinaca ili grupa za djelovanje i rješavanje problema;
2. Uspostavljanje veza između pojedinaca i resursa zajednice;
3. Razvijanje mreže institucija koje će djelotvorno reagovati na potrebe ljudi u nevolji.

Ovi ciljevi se ostvaruju kroz savjetodavni i psihosocijalni tretman.

Savjetodavni tretman je programirana pomoć kojoj je svrha uspješnije prevladavanje teškoća, stvaranje uslova za očuvanje i razvoj ličnih mogućnosti te odgovornog odnosa pojedinaca prema samima sebi, porodici i društvu.

Psihosocijalni tretman je proces psihičkog i socijalnog osnaživanja pojedinca (djeteta i odrasle osobe), njegove porodice i socijalnog okruženja kako bi u sebi i svojoj neposrednoj okolini pronašao ili stekao snage i načina za uspješno suočavanje sa stresom i prevladavanje krize.

Psihosocijalna pomoć ima dugoročan zadatak usmjeren na normalizaciju psihičkog i socijalnog života djece i odraslih. Program psihosocijalne pomoći je namjenjen osobama i grupama u krizi s ciljem sprečavanja teškoće prilagođavanja, sprečavanja pogoršanja psihičkog stanja i razvoja psihičkih poremećaja i smetnji zbog već nastalih psihičkih tegoba. U 2018. godini u Centru je obavljeno 428 psihoterapijskih seansi.

U okviru psihosocijalne pomoći i tretmana većina programa je usmjerena prema djeci, adolescentima, maloljetnicima bez roditeljskog staranja, partnerskim odnosima i nasilju u porodici. Interakcijske aktivnosti zavise od potreba pojedinaca i porodice. Uglavnom se nastoje otkriti, a zatim i osnažiti resursi svakog pojedinca i porodice, poticati nenasilno rješavanje sukoba unutar porodice, ojačati pojedince da se uspješno nose sa stresom i krizom i da preuzmu kontrolu nad vlastitim životom. Oblici rada ovise o konkretnim teškoćama, ali najčešće se primjenjuju individualni pristup, porodična i partnerska terapija i savjetovanje. U situacijama kada se to smatra opravdanim djeca su upućivana u JU Odgojni centar TK i u okviru zajedničkog psihosocijalnog i terapijskog rada postignuti su određeni pozitivni pomaci i korekcije u ponašanju.

U 2018. godini psiholog u Centru je sa 51 osobom obavio savjetovanje u vezi porodičnih odnosa i prevazilaženja konfliktnih situacija. Savjetovanje je obavljeno kroz 123 dolaska. Psiholog je uradio i :

- 31 nalaz i mišljenje za kategorizaciju
- 8 nalaza i mišljenje za hraniteljstvo
- 3 nalaza i mišljenje za psihijatra

- 10 nalaza i mišljenje za MUP i Tužlištvo

3.10.SAVJETOVALIŠTE ZA BRAK I PORODICU

Savjetovanište za brak i porodicu radi svakog utorka, srijede i četvrtka od 15:00-19:00 sati u prostorijama Centra. U savjetovaništu za brak i porodicu se primjenjuju metode i tehnike rada porodične, individualne i partnerske terapije i savjetovanja sa ciljem pružanja stručne pomoći korisnicima u razvijanju humanih odnosa među polovima, pripreme za odgovorno roditeljstvo, pomoć supružnicima i vanbračnim partnerima u sprečavanju i rješavanju konflikata, pomoć u razvijanju adekvatnih odnosa između roditeljima i djece i rješavanju konflikata između njih.

U Savjetovaništu za brak i porodicu je u 2018. godini na terapijskom tretmanu bilo 58 osoba, od čega su bila 2 bračna para, 4 adolescenta sa roditeljima, 18 individualnih tretmana, 12 suportivnih tretmana, 1 prebračno savjetovanje.

Poteškoće porodica i pojedinaca tretiranih u Savjetovaništu su raznovrsne, multiproblemske situacije što je u vezi sa teškoćama življenja u našem društvenom kontekstu.

Poteškoće sa kojima dolaze roditelji odnose se na njihovu nespremnost za roditeljsku ulogu, nerazumijevanje potreba djece i adolescenata, razlike u odgojnim stilovima, nedostatak emocionalne bliskosti, te problemi u ostvarivanju kontakata djece sa roditeljima sa kojim ne žive nakon razvoda braka roditelja. Adolescenti su imali probleme u adaptaciji, postignuću školskog uspjeha, poteškoće u pogledu tolerancije na frustracije, otpor prema autoritetima i dr.

Na partnerskom, bračnom nivou zastupljeni su problemi oko formiranja porodičnih pravila, raspodjele obaveza, nejasne, nedovoljno otvorene ili potpuno defektne komunikacije, nedovoljnog uvažavanja različitosti, separacije od primarnih porodica (kod mlađih bračnih parova), nedostatak bliskosti i povjerenja, problemi u ostvarivanju ličnih odnosa i neposrednih kontakata roditelja i djece nakon razvoda braka zbog produženih konflikata među roditeljima, nasilje u porodici i preljuba.

U individualnim tretmanima pružena je pomoć klijentima kako bi uspješnije prevladavali teškoće, adekvatnije se nosili sa stresom, očuvali i razvili lične potencijale, te postigli odgovorniji odnos prema sebi samima, porodici i društvu.

IV. RAD NA PREVENCIJI I SPREČAVANJU NEGATIVNIH DRUŠTVENIH POJAVA

4.1. RAD SA ODGOJNO ZAPUŠTENOM I DELINKVENTNOM DJECOM I OMLADINOM

Pored direktnog rada sa djecom i omladinom radi sprečavanja pojave delinkventnog ponašanja, Centar je u 2018.godini radio i na kontinuiranom djelovanju svih koji se bave mladim osobama (škole, policija, pravosudni organi, NVO i drugi). Takvim načinom rada postignuti su dobri rezultati.

Da bi se preventivno moglo djelovati i raditi na otklanjanju pojave delinkvencije u Centru se i u 2018.godini dosta radilo na otklanjanju uzroka. Nakon analize dosijea zaključeno je da su najčešći uzrok ovoj pojavi poremećeni bračni i porodični odnosi i loš odgojni postupak, što nameće potrebu za još organizovanijim pedagoško socijalnim radom sa porodicama kao i sa maloljetnicima. Česta pojava je uticaj lošeg društva što posebno karakteriše mladi uzrast.

Organizovano korištenje slobodnog vremena bi bilo najbolji način i najefikasnija mjera borbe protiv negativnih pojava. Navedeno prije svega obuhvata razvoj ustanova gdje bi djeca i mladi mogli organizovano provoditi slobodno vrijeme: klubovi, igrališta, rekreacioni centri, udruženja i sl. Postojeći disko klubovi, kafići i sl. kao stjecišta zabave mladih pogodna su mjesta za nastavak devijantnih ponašanja. U prilog tome je i činjenica da se zabava mladih vrlo često odvija bez kontrole, pa nije rijetkost da se u ovim objektima dešavaju razne radnje koje odudaraju od opšte prihvaćenih normi ponašanja kao što su: opijanja, uživanje opojnih droga, veoma zastupljena konzumacija nargile te ispadi, tuče, krađe, razbojništva i sl., što sve skupa negativno utiče na mladu generaciju.

Rad na suzbijanju maloljetničke delinkvencije i prestupništva ne može biti potpun i sveobuhvatan bez postojanja određenih institucija u kojima se provodi izrečena odgojna mjera, odnosno omogućava prihvatanje maloljetnika. Osnivanje i rad Odgojnog centra pokazao se u tom smislu kao vrlo dobro rješenje. U tom pravcu u toku 2018. godine organizovani su periodično mješoviti stručni timovi sastavljeni od predstavnika Centra i predstavnika JU Odgojni centar TK koji su zajednički donosili odluke o evidentiranim problemima kod pojedinih slučajeva kod kojih je neophodan bio zajednički angažman.

Polazeći od savremenih tendencija i shvatanja o društvenoj zaštiti maloljetnih prestupnika Centar se i dalje zalaže da se postupak prema maloljetnicima zasniva na principima demokratizacije, poštivanja ličnosti, maloljetnika, da se približimo evropskim i svjetskim standardima kod stvaranja uslova svoj djeci za normalan razvoj.

Rad sa maloljetnicima delikventnog ponašanja prikazan je u sljedećoj tabeli:

TABELA br. 15

MALOLJETNIČKA DELIKVENCIJA		
Vrste poslova	Broj lica 2017.god	Broj lica 2018. god.
rad sa maloljetnicima koji pokazuju poremećaje u ponašanju	40	26
stručna obrada maloljetnika	44	26
pružene pomoći roditeljima u odgoju djece	45	26
sačinjeni izvještaji tužilaštvima	18	13
sačinjeni izvještaji sudovima	9	7
sačinjeni izvještaji policiji	11	5
UKUPNO	167	103

Maloljetnička delikvencija u Gradu Tuzli smanjena je za 64 slučaja. Centar je u prošloj godini mnogo saradivao i sa školama i nastavnim osobljem na sprečavanju, odnosno zajedničkom radu na sprečavanju nasilja među djecom i delikventnog ponašanja uopšte, koje je u porastu.

Slijedeća tabela govori o tome koji su sve oblici poremećaja u ponašanju djece i omladine u 2018.godini bili prisutni:

TABELA br. 16

POREMEĆAJI U PONAŠANJU		
Oblici poremećaja u ponašanju	2017.	2018.
- skloni skitnji	-	1
- skloni konzumiranju alkohola	8	/
- skloni prostituciji	3	/
- skloni vršenju krivičnih djela	46	19
- narkomani	5	/
UKUPNO	62	20

Ova tabela pokazuje da je u 2018.godini u odnosu na 2017.godinu znatno smanjen broj krivičnih djela maloljetnika.

Slijedeća tabela pokazuje vrste i broj izrečenih i provedenih odgojnih mjera:

TABELA br. 17

IZREČENE I PROVEDENE ODGOJNE MJERE		
Vrste odgojnih mjera	2017.	2018.
- pojačan nadzor roditelja/staratelja	2	4
- pojačan nadzor organa starateljstva	2	/
- upućivanje u Disciplinski Centar	5	8
- upućivanje na radnu terapiju i obustava postupka	-	/
- prekršajne mjere(sudski ukor),zabrana druženja sa osobama koje imaju loš uticaj na maloljetnika	4	3
-redovno pohađanje škole	3	/
UKUPNO	16	15

Izrečene i provedene odgojne mjere u 2018. godini smanjene su u odnosu na 2017.godinu za ukupno 1 slučaj.

TABELA br. 18

RAD NA PREVENCIJI		
Saradnja sa organima, institucijama, NVO	2017.	2018.
- saradnja sa policijskim organima	107	101
- saradnja sa porodicama	45	26
- saradnja sa školama i drugim ustanovama	13	6
- saradnja sa NVO	3	/
UKUPNO	168	133

Rad na prevenciji maloljetničke delinkvencije u 2018. godini znatno je pojačan kroz saradnju sa državnim organizacijama i organima, institucijama, porodicama i školama, te nevladinim sektorom kroz različite projekte.

4.2. NASILJE U PORODICI

U 2018. godini Centar je posvetio značajnu pažnju nasilju u porodici kao sve izraženijoj pojavi u društvu. To je problem o kome se sve više govori u porodici, a i u institucijama koje su nadležne za njegovo preveniranje kao i za zaštitu žrtava nakon učinjenog djela nasilja. Svakodnevno se povećava broj otkrivenih i prijavljenih žrtava nasilja a u 95% slučajeva žene i djeca su žrtve nasilja. Nasilje se vrši prema slabijima, a u porodici ga obično vrše muškarci prema djeci i ženama. Da bi se kontinuirano djelovalo protiv ove sve raširenije pojave moraju se uključiti svi državni organi i sve institucije počev od policije, centara za socijalni rad, pravosudnih organa i NVO.

Centar je i u 2018.godini kontinuirano provodio specifične programe obuke zaposlenih u cilju njihovog senzibiliranja za rad sa žrtvama nasilja u porodici i u tome su postignuti dobri rezultati. Nakon organizovanja stručnog rada u Centru i podjele poslova po referatima (oblastima) omogućeno je stručnim radnicima koji se bave isključivo ovom problematikom da se dodatno educiraju i usmjeravaju u ovom pravcu.

Sljedeća tabela pokazuje oblike nasilja po polnoj strukturi nad djecom, mladima i odraslim osobama:

TABELA br. 19

Starosna struktura	Fizičko nasilje		Emocionalno nasilje		Seksualno nasilje		Drugi oblici nasilja	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
0-3	/	/	/	/	/	/	/	/
4-6	/	/	1	1	/	/	/	/
7-14	1	3	2	4	/	/		1
15-18	2	5	1	5	/	/	1	1
19-27	2	26	4	27	/	/	2	3
28-45	5	36	1	36	/	/	1	5
Preko 46	3	26	2	25	/	/	1	1
UKUPNO	13	96	11	98	0	0	5	11

Iz tabele se vidi da su žrtve nasilja u 2018.godini bile uglavnom žene i djeca. Fizičko nasilje u 64 slučaja izvršeno je nad ženama, a svega u 9 slučaja nad muškarcima, emocionalno 58 slučajeva žene, 9 slučajeva muškarci, i drugi oblici nasilja 7 žene, 4 muškarci. Najveći broj nasilja (svih oblika) je na ženama od 28-45 godina starosti.

Sljedeća tabela pokazuje vrste pomoći pruženih žrtvama nasilja u porodici:

TABELA br. 20

PRUŽENE POMOĆI ŽRTVAMA NASILJA		
Vrste pomoći	Broj pomoći	
	2017.	2018.

- stručne pomoći žrtvama nasilja	162	236
- novčane pomoći žrtvama nasilja	92	183
- druge pomoći žrtvama nasilja (pomoć u smještaju u sigurnu kuću, povratak u porodicu i sl.)	21	30
UKUPNO	275	449

Slijedeća tabela pokazuje prijavljene slučajeve nasilja nadležnim organima:

TABELA br. 21

PRIJAVLJENI SLUČAJEVI NASILJA NADLEŽNIM ORGANIMA		
Nadležni organi	Broj prijava	
	2017.	2018.
- policija	122	102
- sud	4	5
- tužilaštvo	1	1
- izrečene mjere	23	17
Ukupno	150	125

U 2018. u odnosu na 2017. godinu stručni radnici Centra su prijavili policiji za 8 slučajeva manje nasilja u porodici, ali su Centru dostavljane obavijesti o prijavama koje su podnosili ostali subjekti koji su po Zakonu dužni da prijave nasilje (Domovi zdravlja, klinike, NVO, škole, pojedinci, itd). Na osnovu svih pokazatelja evidentan je porast pojave nasilja u porodici.

4.3. PROSTITUCIJA I TRGOVINA LJUDIMA

Prostitucija i trgovina ljudima su pojave o kojima se sve više govori, ali su još prilično tabu teme u našem društvu. Centar ima obavezu da se u skladu sa svojim nadležnostima i zahtjevima policijskih i pravosudnih organa uključuje u otkrivanje i sprečavanje ovih pojava, kao i u vezi sa saniranjem njihovih posljedica.

U 2018. godini Centar je bio uključen u akciju policijskih organa na sprečavanju trgovine ljudima i troje malodobne djece je putem ovog Centra smješteno u Prihvatilište za djecu žrtve nasilja, prosjačenja ili radne eksploatacije u JU Dom za djecu bez roditeljskog staranja u Tuzli.

4.4. SKITNJA I PROSJAČENJE

Centar je u 2018. godini u skladu sa Protokolom za postupanje u slučajevima skitnje, prosjačenja, radne eksploatacije i drugih vidova zloupotrebe djece u Tuzlanskom kantonu ostvario saradnju sa MUP-om TK. U prihvatilište je smješteno 18 maloljetne djece zatečenih u skitnji i prosjačenju, odnosno djece koja su bila ugrožena teškim porodičnim odnosima.

S obzirom na obaveze postupanja centara za socijalni rad kao i svih drugih organa u skladu sa Protokolom o postupku u slučajevima prosjačenja, skitnje, radne eksploatacije i drugih vidova zloupotrebe djece u TK od septembra mjeseca 2017. godine na području Grada Tuzla utvrđen je postupak i određena stručna lica kao predstavnici Centra koji su na raspolaganju za navedene slučajeve u toku i nakon radnog vremena. Naime, u dogovoru sa nadležnim iz Policijske uprave Tuzla

utvrđeno je da policijski službenici zajedno sa stručnim radnicima JU Centar za socijalni rad Tuzla zajednički u toku i nakon radnog vremena djeluju u slučaju evidentiranja pojava prosjačenja, skitnje ili drugih oblika eksploatacije djece.

Kad su u pitanju punoljetne osobe u 2018.godini njih 14 je zatečeno u skitnji, a 6 u prosjačenju. Poduzimane su konkretne mjere u sprečavanju svih pojava u saradnji sa nadležnim policijskim stanicama, JZU Dom zdravlja "Dr Mustafa Šehović" Tuzla, JZU UKC Tuzla, sa Prihvatnim centrom „Duje“ u Doboj Istoku, sa JU Dom penzionera Tuzla i drugim subjektima.

4.5. ALKOHOLIZAM I NARKOMANIJA

Zasigurno se može reći da su ovo danas u društvu najrasprostranjenije negativne društvene pojave. Međutim, teško se otkrivaju i još teže dokazuju. Postoje brojni ograničavajući faktori i trebalo bi dosta prostora da se svi razjasne. Sam Centar malo može pomoći da se ovi problemi efikasnije rješavaju. Radeći na terenu, u porodicama, stručni radnici Centra su otkrili da su glavni uzroci nasilja u porodici i vršenja krivičnih djela alkoholizam i narkomanija. Stručni radnici Centra su radili sa 54 lica koja imaju problem sa alkoholom (skloni povećanom konzumiranju alkohola) i sa 17 narkomana. Poduzete su konkretne mjere kao što su savjetodavni rad, upućivanje na liječenje i odvikavanje, praćenje liječenja, zaštita djece, pokretanje postupaka za njihovo zbrinjavanje i izdržavanje, prijave policiji i sudu, pružanje materijalne pomoći porodicama i sl.

V POSREDOVANJE I DRUGE AKTIVNOSTI

Centar se u 2018.godini bavio i drugim veoma važnim i složenim poslovima, koji su zahtijevali individualni i timski rad. To se odnosi na:

- posredovanje u razvodu brakova;
- posredovanje u radu sa osuđenim licima i njihovim porodicama;
- administrativno-tehničke poslove.

5.1. POSREDOVANJE U RAZVODU BRAKOVA

U skladu sa Porodičnim zakonom FBiH Centar je obavljao sljedeće poslove:

- razgovore i pokušaje mirenja osoba u bračnoj zajednici;
- uzimanje izjava od supružnika;
- povjera djece na zaštitu i odgoj;
- dogovor o učešću roditelja u izdržavanju djece kod kojih ona žive;
- dogovor o održavanju ličnih odnosa i neposrednih kontakata sa djecom;
- obrada maloljetničkih brakova i sl.

U sljedećoj tabeli prikazane su vrste i broj usluga po Porodičnom zakonu:

TABELA br. 22

VRSTE USLUGA	2017.	2018.
- posredovanje prije razvoda braka	25	30

- obrada maloljetničkih brakova	-	4
- izvještaj Sudu o brakorazvodnim postupcima i povjeri izdržavanja mal. djece	147	331
UKUPNO	172	365

U 2018. u odnosu na 2017.godinu obavljeno je ukupno 5 usluga više u posredovanju kod razvoda brakova a upućeno je 193 izvještaja više prema sudovima u odnosu na isti period prošle godine, što govori u prilog povećanju broj brakorazvodnih postupaka i postrazvodnih konflikata.

5.2. POSREDOVANJE U RADU SA OSUĐENIM LICIMA I NJIHOVIM PORODICAMA

U skladu sa Zakonom i svojim nadležnostima Centar je u 2018. godini po zahtjevima sudova i kazneno – popravnih zavoda vršio posredovanje u radu sa osuđenim licima i njihovim porodicama. To je podrazumijevalo izradu cjelovitih anamneza i izvještaja za kazneno – popravne zavode, pružanje pomoći porodicama osuđenika ako su u stanju socijalne potrebe, zbrinjavanje djece ako su ostala sama u dom ili porodicu.

Konkretne aktivnosti koje je Centar u tom dijelu uradio pokazuje sljedeća tabela:

TABELA br. 23

Posredovanje u radu sa osuđenim licima i njihovim porodicama	Broj slučajeva	
	2017.	2018.
- lica koja su se vratila sa izdržavanje kazne	124	84
- posredovanje sa porodicama	240	138
- pružene stručne pomoći	122	198
- pružene novčane i druge pomoći	61	24
UKUPNO	547	444

Tabela pokazuje da je u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu bilo uslovno manje rada stručnih radnika sa osuđenim licima i njihovim porodicama. U 2018.godini 84 lica su se vratila sa izdržavanja kazne, a u 2017.godini vratilo se 124 lica. Centar pruža stručnu i savjetodavnu pomoć osobama nakon izlaska sa odsluženja kazne kao i njihovim porodicama.

5.3. ADMINISTRATIVNO-TEHNIČKI POSLOVI

U 2018.godini Centar je obavljao niz administrativno-tehničkih poslova koji nisu direktno vezani za socijalnu zaštitu, ali su direktno ili indirektno vezani za rad sa građanima i institucijama. Radi se o računovodstveno-knjigovodstvenim poslovima i administrativno-tehničkim poslovima. Tu su, prije svega, poslovi na izdavanju određenih uvjerenja, rješenja i sl. za potrebe građana, ustanova i institucija.

Sljedeća tabela pokazuje vrste i obim takvih poslova:

TABELA br. 24

Administrativno – tehnički poslovi	2017.	2018.
- izdavanje uvjerenja o poslovnoj sposobnosti	429	371

- uvjerenja ostalim organima i pojedincima	179	282
-uvjerenja za stalnu novčanu pomoć	1495	2483
- uvjerenja za dječiji dodatak	178	227
UKUPNO	2281	3363

U 2018. u odnosu na 2017. godinu povećan je broj uvjerenja za stalnu novčanu pomoć za 988 jer je na kraju godine raspisan konkurs za dodjelu jednokratnih pomoći boračkoj populaciji te je jedan od uslova bio i da nisu korisnici stalne novčane pomoći u Centru za socijalni rad. Veći je broj izdatih uvjerenja za dječiji dodatak jer je primjetna migracija stanovništva (najčešće u Njemačku) za 49 a uvjerenja ostalim organima i institucijama za 103.

VI. SARADNJA SA OSNIVAČEM I DRUGIM SUBJEKTIMA

Grad Tuzla kao osnivač Centra ima posebnu ulogu u njegovom organizovanju i provođenju programskih aktivnosti. Gradska uprava Grada Tuzla i Centar imaju izuzetno dobru saradnju u provođenju socijalne politike i socijalnog uključivanja građana u sve oblasti društvenog života.

Grad Tuzla je u 2018.godini izdvojio iz svog Budžeta sredstva u iznosu 989.220,00 KM iz čega su finansirane plaće i naknade radnika i materijalni troškovi Centra. Grad Tuzla je značajno pomogao kada je u pitanju pomoć socijalno ugroženim građanima izdvajanjem sredstava za izuzetne socijalne jednokratne (interventne) pomoći.

Posebnu saradnju Centar je ostvario sa svim mjesnim zajednicama na području Grada Tuzla. Mjesne zajednice su Centru predstavljale lokalnu infrastrukturu u kojoj je realizovano niz mjera koje određuju direktno učešće građana u socijalnom životu. Mjesne zajednice su imale izuzetno veliku ulogu u slučajevima gdje su živjele marginalizirane i socijalno isključene grupe kao što su Romi, povratnici, raseljena lica i izbjeglice, stradali u elementarnim nepogodama i sl. Mjesne zajednice su u saradnji sa Centrom bile nositelji aktivnosti oko zbrinjavanja socijalno ugroženih, rješavanja stambenih pitanja, popravci kuća, izgradnje komunalne infrastrukture, uključivanja djece u škole i sl.

Dobru saradnju Centar je ostvario i sa svim javnim preduzećima i ustanovama na području Grada Tuzla. Posebno se izdvaja saradnja sa JZNU Dom zdravlja sa Poliklinikom "Dr Mustafa Šehović" Tuzla, JU „Dom penzionera“, JP „Komemorativni centar“, JKP "Vodovod i kanalizacija" Tuzla, JKP „Komunalac“, te drugim preduzećima i ustanovama.

Kad je u pitanju saradnja sa Ministarstvom za rad i socijalnu politiku u Vladi FBiH i Ministarstvom za rad, socijalnu politiku i povratak u Vladi Tuzlanskog kantona ista se realizovala na provođenju Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom, davanju prijedloga i preporuka za unapređenje rada ustanova u sistemu socijalne zaštite, te kontinuirana saradnja u cilju adekvatnog izvještavanja o stanju na terenu i ugroženosti građana sa zajedničkim ciljem, a to je povećanje sredstava koje se za ove namjene obezbjeđuju u Budžetu TK. Saradnja sa Policijskom upravom Tuzla, sudovima i Tužilaštvom TK zasnivala se uglavnom na prevenciji i sprečavanju maloljetničke delinkvencije, skitnje i prosjačenja, nasilja u porodici, trgovine ljudima, u brakorazvodnim postupcima, u posredovanju sa osuđenim licima, kao i postupcima procesuiranja odgovornih.

Od javnih ustanova na kantonalnom nivou posebna saradnja je ostvarena sa JU „Dom za djecu bez roditeljskog staranja“, JU Odgojni centar TK, JU "Zavod za odgoj i obrazovanje osoba sa smetanjama u psihičkom i tjelesnom razvoju" Tuzla, Prihvatnim centrom „Duje“, sa JZU UKC Tuzla, SOS Selo Turija i Gračanica, te niz drugih javnih ustanova.

U 2018.godini je takođe bila aktuelna saradnja sa nevladinim sektorom, odnosno NVO. Posebno se istakla saradnja sa: Centrom za terapiju i rehabilitaciju „Viva žene“, Biroom za ljudska prava, Tuzlanskom Amicom, Udruženjem Roma "Eurorom", Udruženjem žena romkinja „Bolja budućnost“, Informativnim centrom za osobe sa invaliditetom „Lotos“, Udruženjem za pomoć u društvenoj nevolji „Fenix“ UHD „Prijateljice“, Fondacijom tuzlanske zajednice, Udruženjem „Agora“, Centrom za razvoj i podršku „Lotosice“, Asocijacijom „Margina“, Udruženjem „Naša djeca“, Udruženjem "Zemlja djece u BiH", Udruženjem penzionera, udruženjem žena-penzionerki, Udruženjem građana oštećenog vida Tuzla, Udruženjem „URODIOL“, Švicarskim crvenim križom, Crvenim križom/krstom TK i sa Crvenim križom/krstom grada Tuzle.

Dosta dobra saradnja odvijala se i sa Filozofskim fakultetom Univerziteta u Tuzli - sa Odsjekom za socijalni rad, Edukacijsko – rehabilitacijskim fakultetom Univerziteta u Tuzli, te sa medijskim kućama RTV 7, RTV TK i RTV SLON.

Posebno je potrebno istaći saradnju sa građanima koji mogu da daju jako puno informacija o stanju na terenu i o pojavama sa kojima se susreću, a u cilju iznalaženja zajedničkog rješenja.

VII ZAPOŠLJAVANJE, UČEŠĆE NA SEMINARIMA I EDUKACIJAMA

7.1. ZAPOŠLJAVANJE

U 2018.godini u Centru su 3 lica nakon obavljene konkursne procedure primljena u radni odnos na određeno vrijeme i to dva socijalna radnika i jedan diplomirani pravnik čiji su ugovori istekli sa krajem 2018. godine. U istoj godini Centar je na stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa primio jedno lice sa VSS. Pored navedenog u Centru je tokom 2018.godine bilo 12 lica na stručnom osposobljavanju bez zasnivanja radnog odnosa iz drugih institucija i organizacija, gdje su odradili dio obaveznog staža u trajanju od 3 mjeseca i to: 11 diplomiranih socijalnih radnika, 1 diplomirani socijalni pedagog.

7.2. UČEŠĆE NA SEMINARIMA I EDUKACIJAMA

Tokom 2018. godine 14 uposlenika Centra je prisustvovalo na 67 seminara i edukacijama iz raznih oblasti.

VIII REALIZACIJA PROJEKATA

1. Centar je početkom maja 2016.godine u partnerstvu sa NO „Amica Educa“ počeo sa realizacijom projekta „Porodična grupna konferencija“ koji je podržan od

strane IN fondacije-fondacije koja se bavi unapređenjem socijalne inkluzije djece i mladih u BiH. Cilj Projekta je unapređenje sistema podrške i usluga za porodice s djecom u riziku putem osnaživanja porodice uz pomoć modela „Porodična grupna konferencija“, kako bi porodica djelovala kao donosilac odluka u procesu rješavanja problema njenih članova. Ovaj projekat je nastavljen i aktivno realizovan i u 2018. godini. Ukupan broj porodica koje su koristile usluge putem ovog projekta je 11 (jedanaest).

2. Nastavljena je saradnja sa njemačkom organizacijom GIZ (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH) sa kojom je rađeno na projektu koji je započeo u oktobru 2015. godine pod nazivom „Socijalna prava za ranjive grupe-SoRi“. Navedeni projekat je nastavljen i u 2018. godini i kao jedan od rezultata jeste finansiranje opremanja posebne prostorije u JU Centar za socijalni rad Tuzla koja će se koristiti za održavanje kontakata i viđanje djece u porodicama kod kojih postoje konflikti i postrazvodni konflikti, gdje je došlo do ugrožavanja prava djeteta da vidi roditelja sa kojim ne živi. U okviru navedenog projekta Centru za socijalni rad je obezbijeđena oprema u smislu tv uređaja i opreme za kreiranje i izradu infopulta koji bi bio u Centru, a sve u cilju dostupnosti informacija građanima kojima su iste potrebne i koji se obrate JU Centar za socijalni rad Tuzla.

3. Centar je kao partnerska organizacija "Zemlja djece u BiH", u okviru projekta "Socijalna uključenost, prava a ne privilegija", podržanog od strane njemačke vladine organizacije GIZ, u 2017. godini bio je direktno uključen u proces izrade Akcionog plana za socijalnu uključenost Grada Tuzla 2017-2019. godina. Kroz multisektoralni pristup definisane su Mjere koje su usmjerene na socijalnu inkluziju najranjivijih kategorija stanovnika Grada Tuzla. Akcioni plan je usvojen od strane Gradskog vijeća na redovnoj sjednici, održanoj dana 29.11.2017. godine. U 2018. godini, Centar je aktivno participirao u procesu implementacije ali i samom monitoringu realizacije pojedinih Mjera. Predstavnik Centra za socijalni rad Tuzla u 2018. godini je učestvovao je u radu Radne grupe za monitoring Akcionog plana socijalnog uključivanja za Grad Tuzlu (2017-18).

4. Centar za socijalni rad Tuzla je u 2018. godini uzeo učešća sa dva predstavnika u projektu „Edukacija i senzibilizacija na stigmu preživjelih CSRV-a“ koji implementira udruženje Snaga žene u okviru UNFPA Programa za ublažavanje stigme (SAP), odnosno ublažavanja stigmatizacije preživjelih ratnog seksualnog nasilja BiH na lokalnom nivou. Cilj projekta je uspostaviti veću svijest i razumijevanje stigme i njenog uticaja u široj javnosti, a istovremeno doprinjeti minimiziranju stigmatizacije i diskriminacije preživjelih ratnog seksualnog nasilja u šest (6) lokalnih zajednica u FBiH. Projekat će se realizirati u šest (6) lokalnih zajednica u FBiH, i to: Goražde, Sanski Most, Tuzla, Vitez, Orašje i Maglaj.

5. Centar je u partnerstvu sa Fondacijom tuzlanske zajednice i NO „Zemlja djece u BiH“ bio uključen u provedbu Projekta "Izrada socijalne karte dijela naselja Kiseljak". Projekat je trajao do kraja 2018. godine. Kao rezultat navedenog projekta biti će socijalna karta naselja koje je anketirano i to na način da nakon što je izvršeno anketiranje građana u dijelu naselja Kiseljak u kome se realizovao projekat svi podaci su uneseni u posebnu bazu odnosno instalirani softver koji se nalazi u JU Centar za socijalni rad Tuzla i koji je u vlasništvu Centra. Navedeni pilot projekat je imao za cilj

stvaranje osnova za nastavak daljih aktivnosti u vezi sa izradom socijalne karte cijelog Grada Tuzla.

6. JU Centar za socijalni rad je takođe u okviru projekta sa Fondacijom tuzlanske zajednice potpisao ugovor o saradnji u cilju uspostavljanja i razvijanja savjetovališta za građane, posebnu romsku populaciju na području MZ Kiseljak, u okviru projekta "Razvoj naselja Kiseljak sa fokusom na jačanje društvene kohezije i integraciju osjetljivih grupa građana". Ugovor je potpisan do 31.12.2018. godine. Navedenim ugovorom partnerska organizacija je obezbijedila prostor odnosno kancelariju a Centar je osigurao prisustvo socijalnog radnika svakog utorka od 8 do 12 sati u MZ Kiseljak kao i informisanje i pružanje usluga savjetovanja građanima iz oblasti socijalne zaštite. Takođe socijalni radnik koji je prisutan u zajednici je u kontinuitetu pružao podršku korisnicima na terenu i u slučaju hitnih intervencija. Navedeni Projekat je produžen i u 2019. godini, s obzirom da su povratne informacije i izvještaji sa terena bili veoma pozitivni.

7. Saradnja sa organizacijom "Zemlja djece u BiH" na programskim aktivnostima unapređenja kvaliteta života djece u Gradu Tuzla nastavljena je i u 2018. godini kroz formiranje Radne grupe za sigurnost djece grada Tuzla. Grupa je osnovana krajem 2017. godine, sa ciljem formiranja operativnog i efikasnog radnog tijela koje će biti u mogućnosti da multidisciplinarno i koordinisano djeluje u kriznim i kompleksnijim situacijama koje se odnose na zaštitu djece na teritoriji grada Tuzla. U oktobru 2018. godine potpisan je Sporazum o saradnji Radne grupe za sigurnost djece Grada Tuzla kojega su potpisali: Grad Tuzla – Služba za ekonomski razvoj i društvene djelatnosti, JU Centar za socijalni rad Tuzla, Aktiv direktora osnovnih škola Tuzla, JZNU Dom zdravlja Tuzla, Ministarstvo unutrašnjih poslova TK - Policijska uprava Tuzla, JU Dom za djecu bez roditeljskog staranja Tuzla, Udruženje "Zemlja djece u BiH" Tuzla, Udruženje žena romkinja "Bolja budućnost" Tuzla, Udruženje "Vive žene" Tuzla. U narednom periodu će se dalje nastaviti sa određenim aktivnostima koji se tiču rada same Grupe i eventualne potrebe za proširenjem članstva u Grupi.

8. Stručni radnik Centra je učestvovao u PRIDE - Programu obuke i usavršavanje profesionalaca iz oblasti hraniteljstva / udomiteljstva u FBiH. PRIDE - je program kompetentnog hraniteljstva i usvojenja. Riječ PRIDE je skraćenica koja u eng. jeziku znači korpus vještina i znanja, odnosno resursi za razvoj, informisanje i obrazovanje hraniteljstva. U januaru mjesecu 2018. godine održana je svečana Konferencija za hranitelje koji su prošli edukaciju po ovom programu, gdje su im uručeni i certifikati o završenoj uspješnoj obuci. Saglasno odredbama Zakona o hraniteljstvu FBiH koji je stupio na snagu u mjesecu martu 2018. godine hranitelji koji imaju djecu na smještaju moraju proći edukaciju po ovom programu PRIDE, i da se njihovi certifikati ulože u predmete o hraniteljstvu, tj. porodičnom smještaju. Potencijalni hranitelji će proći obuku u trajanju od tri mjeseca, gdje će trener-edukator nakon provedene obuke dostaviti mišljenje nadležnom Centru za socijalni rad kako bi Stručni radnici Centra imali potpunu predstavu o potencijalnoj porodici uz svoje obrade. U toku 2018. godine obučeno je ukupno 30 hranitelja sa područja grada Tuzla, gdje je predstavnik ovog Centra učestvovao kao stalni član edukacije, kada se radilo o provođenju edukacije kao edukator ili kao nadzor nad edukacijom koju su vršili drugi edukatori. U narednom periodu je planiran i nastavak edukacija za

preostale hranitelje s područja Grada Tuzla, kao i za druge hranitelja s područja Tuzlanskog kantona.

9. Predstavnik Centra je učestvovao u radu Komisije za odabir korisnika na realizaciji Projekta za oporavak od poplava koje finansira Europska unija, a implementira UNDP u BiH.

10. U 2018. godini nastavljena je saradnja sa organizacijom Misija Bez Granica iz Mostara, nevladinom organizacijom koja pomaže socijalno ugrožene porodice. U 2018. godini obezbjeđeni su paketi za građane Tuzle, koji su se našli u stanju socijalne potrebe putem raznih organizacija i to:

- Medicinska škola putem donatora Johanniter-Unfall-Hilfe e.V. je u decembru 2018. godine donirala 130 paketa koji su podijeljeni socijalno ugroženim građanima Tuzle.
- Nevladina organizacija „Crveno bijela crvena radost“ iz Tuzle- kontinuirana pomoć u doniranju paketa hrane, školskog pribora, odjeće i lijekova, ogreva za socijalno ugrožene porodice,
- Organizacija Misija bez granica, Mostar-krajem decembra mjeseca donirala 100 paketa socijalno ugroženim osobama koje su na evidencijama ovog Centra.

IX REZULTATI POSLOVANJA

9.1. BROJ I STRUKTURA RADNIKA

Tokom decembra 2018. godine JU Centar za socijalni rad upošljavao je 35 izvršilaca i 1 osobu na stručnom osposobljavanju koja se finansira od strane Centra. Od ukupnog broja radnika tri radnika su imala ugovore na određeno vrijeme koji su istekli sa 31.12.2018. godine.

TABELA br. 25 Kvalifikaciona struktura radnika

R./br.	Kvalifikacija	Broj radnika 12/2017	Broj radnika 12/2018	Index 2018/2017
1.	VSS	21	21	100
2.	VŠS	1	1	100
3.	SSS	11	11	100
4.	PK	1	1	100
5.	NK	1	1	100
	UKUPNO	35	35	100
6.	Lica na stručnom osposobljavanju	1	1	1

TABELA br. 26 Procentualno učešće pojedinih kvalifikacija u ukupnom broju radnika

R./br.	Kvalifikacija	Broj radnika 12/2018	Struktura
1.	VSS	21	60

2.	VŠS	1	3
3.	SSS	11	31
4.	PK	1	3
5.	NK	1	3
	UKUPNO	35	100
6.	Lica na stručnom osposobljavanju	1	--

TABELA br. 27 Struktura fonda radnog vremena ostvarena tokom decembra 2018. godine

R./br.	Elementi	Ostvareno 2018 (KM)	Struktura
1.	Redovan rad	33.513,45	48,55
2.	Godišnji odmor	1.932,74	2,80
3.	Plaćeno dopust	402,15	0,58
4.	Bolovanje do 42 dana	1.665,16	2,41
5.	Bolovanje > 42 dana	-	-
6.	Porodiljsko odsustvo	1.852,86	2,68
7.	Doprinosi	29.667,59	42,98
	UKUPNO	69.033,95	100,00
	Zaposlenici 12/18	35	

Planirani broj izvršilaca po sadašnjoj sistematizaciji a usklađeno sa Pravilnikom o standardima za rad i pružanje usluga u ustanovama socijalne zaštite u FBiH iznosi 83 radnika i u odnosu na trenutni broj radnika nije popunjeno 48 radnih mjesta. Zbog povećanog obima poslova i djelatnosti koju Centar obavlja, najprioritetnije je zapošljavanje socijalnih radnika.

9.2. ISPLATA PLATA I NAKNADA

Broj izvršilaca koji imaju VSS kvalifikaciju čine 60,00% od ukupnog broja radnika (35 radnika). Procenat radnika starijih od 50 godina iznosi 34,29 %.

TABELA 28. Prosječno isplaćene plaće radnika po kvalifikacijama za 2018. godinu

R./br.	Kvalifikacija	Prosječna plaća (Dohodak)
1.	VSS	1.227,44
2.	SSS	893,21
3.	PK	632,75
4.	NK	578,29
5.	Lica na stručnom osposobljavanju	150,00

Prosječno isplaćena neto plaća po radniku u 2018. godini iznosila je 1.105,04 KM (napomena: u prosjek nisu uračunati osobe na stručnom osposobljavanju)

U 2018. godini od ukupno 35 radnika, 24 radnika je imalo koeficijent VSS čiji je prosjek plata iznosio 1.227,44 KM.

Jedno lice je primljeno na stručno osposobljavanje čiji je prosjek naknade iznosio 150,00 KM.

U poređenju sa prosječno isplaćenom neto plaćom u 2017. godini ista je povećana za oko 7,8 %, što ne predstavlja stvarnu korekciju plaća, nego usklađivanje radnog vremena i osnovice za platu sa odredbama Zakona o radu ("Službene novine FBiH" broj: 26/16) i Kolektivnim ugovorom za službenike organa uprave i sudske vlasti u FBiH.

Odnos između najviše isplaćene plaće i najniže isplaćene plaće sa minulim radom u decembru 2018. godine iznosi 3,18

$$1.891,16 : 595,44 = 3,18$$

Odnos između najviše isplaćene plaće i najniže isplaćene plaće bez minulog rada u decembru 2017. godine iznosi 3,09

$$1.743,00 : 564,40 = 3,09$$

Neto plaće su redovno isplaćene, uz potpuno poštivanje odredbi Zakona o porezima i doprinosima, odnosno uz isplate plaća redovno su izmireni i odgovarajući pripadajući doprinosi na teret zaposlenih, doprinosi poslodavca i poreza na dohodak.

9.2.1 Naknade radnika

- Naknada za ishranu u toku rada za dane prisustva na poslu kretala se u okviru dozvoljenih granica za budžetske korisnike, odnosno 1% od prosječne neto plaće isplaćene u FBiH u posljednja tri mjeseca prema posljednjem statističkom podatku.
- Regres za korištenje godišnjeg odmora isplaćen je u visini od 50% prosječne neto plaće isplaćene u FBiH odnosno u iznosu od 434,50 KM.
- Radniku kojem nije organizovan prevoz na posao i sa posla, a čije je mjesto stanovanja udaljeno od mjesta rada najmanje dva kilometra, pripada mjesečna novčana naknada za troškove prevoza u visini mjesečne karte gradskog odnosno prigradskog saobraćaja.
- Naknada za neprekidan rad u organima državne službe (jubilara nagrada) se isplaćivala prema prosječnoj neto plaći FBiH za prethodna tri mjeseca prema objavljenom statističkom podatku, koja prethode mjesecu u kojem radnik stiče pravo na nagradu sa pripadajućim koeficijentima za navršene godine rada.
- Naknada za slučaj smrti člana uže porodice isplaćuje se u visini četiri prosječne mjesečne neto plate pod uslovom da član porodice živi u zajedničkom domaćinstvu.
- Naknada za slučaj teške bolesti i teške invalidnosti radnika ili člana njegove uže porodice, jednom godišnje isplaćuje mu se jednokratna novčana pomoć.

- Dnevnicu za službeno putovanje u zemlji iznosi 25,00 KM za putovanje koje traje preko 12 sati. Ako službeno putovanje traje od 8 do 12 sati obračunava se polovina dnevnice.

9.3. FINANSIJSKI POKAZATELJI

Finasiranje djelatnosti Centra se prelaskom na trezorsko poslovanje vrši isključivo iz Budžeta Grada Tuzla. Iz gradskog budžeta se finansiraju plaće, naknade radnika i materijalni troškovi.

U tabeli 5. dat je prikaz strukture prihoda i rashoda po glavnim vrstama troškova, kao i usporedba sa ostvarenjem iz prethodne godine i planiranim veličinama za 2018. godinu.

TABELA 29. Struktura prihoda i rashoda

R/br	OPIS	Ostvareno u 2017. godini	Plan za 2018. godinu	Ostvareno u 2018. godini	Index 5/4
1	2	3	4	5	6
1.	Grantovi neprofitnim organ. Grad Tuzla-prihodi iz Budžeta	883.087,46	989.220,00	954.554,32	96,50
2.	Prihodi od pružanja usluga građanima	24.704,66	30.000,00	13.107,57	43,69
3.	Uplaćene refundacije bolovanja iz ranijih godina	14.562,30	15.000,00	11.677,58	77,85
4.	Primljeni tekući transferi od Države	1.591,20	1.500,00	612,00	40,80
6.	Primljeni tekući transferi od Federacije	6.417,22	-	-	-
7.	Donacije od pravnih lica	0,00	3.285,00	3.274,00	99,66
	OSTVARENI PRIHODI (Zbir redova od 1 do 7)	930.362,84	1.039.005,00	983.225,47	94,63
8.	Neto plaće i naknade	430.512,09		464.115,88	
9.	Doprinosi na teret zaposlenih	193.418,75		208.516,39	
10.	Bruto plaće	623.930,84	684.000,00	672.632,27	98,34
11.	Naknade za topli obrok	61.285,64		61.711,21	
12.	Naknade za prevoz na posao	10.964,22		9.687,88	
13.	Regres za godišnji odmor	14.433,00		15.207,50	
14.	Otpremnine za odlazak u penziju	---		6.109,30	
15.	Jubilarne nagrade	6.191,50		8.185,91	
16.	Pomoć u slučaju smrti ili teže invalidnosti	5.174,00		5.276,00	
17.	Naknada troškova zaposlenih	98.048,36	117.000,00	106.177,80	90,75
18.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	74.786,71	79.000,00	75.000,55	94,94
19.	Putni troškovi	3.007,74	3.500,00	2.647,69	75,65
20.	Izdaci za električnu energiju	7.197,45		6.657,83	
21.	Izdaci za centralno grijanje	10.122,85		9.830,72	

22.	Izdaci za energiju	17.320,30	19.000,00	16.488,55	86,78
23.	Izdaci za telefon	6.867,65		7.314,20	
24.	Izdaci za internet	760,00		718,80	
25.	Izdaci za mobilni telefon	3.108,39		3.168,42	
26.	Izdaci za poštanske usluge	16.456,60		16.117,03	
27.	Izdaci za komunikaciju	27.192,64	32.000,00	27.318,45	85,37
28.	Izdaci za vodu i kanalizaciju	1.169,10		1.575,59	
29.	Izdaci za usluge odvoza smeća	2.723,76		2.496,78	
30.	Izdaci za komunalne usluge	3.892,86	6.000,00	5.242,37	87,37
31.	Izdaci za administrativni materijal	11.110,95		10.916,20	
32.	Izdaci za materijal za čišćenje	976,25		924,30	
33.	Nabavka materijala	12.087,20	16.500,00	11.840,50	71,76
34.	Izdaci za usluge prevoza i gorivo	4.291,82	5.985,00	5.200,33	86,89
35.	Izdaci za tekuće održavanje	5.869,20	7.000,00	5.701,27	84,45
36.	Izdaci osiguranja	4.706,7	5.200,00	5.080,20	97,70
37.	Ugovorene usluge	9.539,19	12.500,00	9.845,52	78,76
38.	Izdaci za hardverske i softverske usluge	3.761,68	6.000,00	4.826,25	80,44
39.	Zatezne kamate i troškovi spora	-	3.000,00	-	-
40.	Izdaci za rad volontera	4.449,26	4.320,00	3.279,89	75,92
41.	Ostale ugovorene usluge	12.381,05	16.000,00	11.255,46	70,35
42.	Izdaci za fizičko osiguranje objekta	-	15.000,00	14.592,92	97,29
43.	Socijalne jednokratne pomoći	1.591,20	1.500,00	612,00	40,80
44.	Nabavka opreme	12.393,78	5.500,00	5.483,45	99,70
45.	Rekonstrukcija zgrade	11.112,31	-	-	-
TEKUĆI RASHODI (Zbir redova od 8 do 45)		930.362,84	1.039.005,00	983.225,47	94,63

Ukupni rashodi djelatnosti Centra iznosili su 983.225,47 KM i povećani su za 5,7 % u odnosu na prethodnu godinu (930.362,84 KM).

TABELA 30. Ostvareni prihodi i rashodi u odnosu na finansijski plan za 2018. godinu

Red. br.	Opis	Fin.plan 2018. godinu	Ostvarenje u 2018. godini	Index
1.	Rashodi	1.039.005,00	983.225,47	94,63
2.	Prihodi	1.039.005,00	983.225,47	94,63

Ako posmatramo ostvarene prihode i rashode, vidimo da su manji u odnosu na finansijski plan za 5,37 %.

U izvještajnom periodu obračun plaća je vršen shodno odredbama Zakona o radu, po kome se za sve radnike bez obzira na dužinu trajanja Ugovora o radu obračunavaju pripadajući doprinosi i porezi.

Naknade troškova zaposlenih odnose se na isplate toplog obroka, naknade za troškove prevoza na posao i sa posla, isplata regresa, jubilarnih nagrada. Ovdje trebamo naglasiti da su sve isplate zaposlenicima čija je visina određena odlukama Vlade FBiH isplaćene u dozvoljenim granicama, te su tako bile oslobođene plaćanja poreza i doprinosa.

Doprinosi poslodavca su proporcionalni isplaćenim plaćama radnika i u odnosu na finansijski plan realizirani su 95 %

Putni troškovi i dnevnice koji su realizovani, manji su za 24 % u odnosu na finansijski plan. Troškovi dnevnica u zemlji iznose 1.328,75 KM, dok troškovi dnevnica u inostranstvu iznose 1.318,94 KM.

Izdaci za energiju odnose se na utrošenu električnu energiju u iznosu od 6.657,83 KM i izdaci za centralno grijanje u iznosu od 9.830,72 KM. Ovi izdaci u odnosu na prethodnu godinu manji su za 5% a u odnosu na finansijski plan manji za 13%.

Grupu izdataka za komunalne usluge sačinjavaju: izdaci za vodu i kanalizaciju u iznosu 1.575,59 KM, izdaci za usluge odvoza smeća 2.496,78 KM, izdaci za telefon 7.314,20 KM, izdaci za internet 718,80 KM, izdaci za mobilni telefon 3.168,42 KM i izdaci za poštanske usluge 16.117,03 KM.

Izdaci za administrativni materijal se odnose na utrošak kancelarijskog materijala, kompjuterskog materijala, sitnog inventara, materijala za čišćenje, a u odnosu na plan manji su za 28%.

Izdavanja za usluge goriva, maziva i registracije vozila manji su za 13 % u odnosu na plan. Odnosno, ukupni troškovi goriva za 2018. godinu iznose 4.532,78 KM, motorno ulje 14,75 KM i registracija motornih vozila 652,80 KM.

Izdaci za tekuće održavanje odnosno usluge opravki održavanja zgrade, opreme i vozila su manji za 15% u odnosu na planirano.

Index smanjenja od 2% odnosi se na izdatke za troškove osiguranja imovine, zaposlenika i automobila.

U grupu izdataka ugovorenih usluga knjižene su usluge medija, usluge javnog informisanja i odnosa sa javnošću (objava oglasa), usluge reprezentacije, ostale stručne usluge, ostale nepomenute usluge (taxa, uvjerenja i sl.) i ostali izdaci za informisanje. Ugovorene usluge u odnosu na finansijski plan manje su za 30%. Usluge štampanja i kopiranja u iznosu od 35,10 KM, usluge javnog informisanja i odnosa sa javnošću (objava oglasa) iznosili su 1.103,02 KM, usluge reprezentacije 759,70 KM, ostale stručne usluge u iznosu 7.179,95 KM i ostali izdaci za informisanje u iznosu od 767,75 KM.

Izdaci za hardverske i softverske usluge za 2018.godinu iznose 4.826,25 KM i u odnosu na finansijski plan su manje za 19 %.

Na ostale ugovorene usluge (posebne usluge) su knjiženi izdaci za naknade za Upravni odbor u iznosu od 8.658,01 KM, naknada za usluge Posredovanja u iznosu 2.597,45 KM. Naknada za predsjednika Upravnog odbora je u neto iznosu od 250,00 KM, članovi upravnog odbora imaju neto naknadu u iznosu od 200,00 KM i zapisničar ima neto naknadu u iznosu od 50,00 KM.

Takođe, u grupu izdaci za volontere knjiženi su izdaci za lica na stručnom osposobljavanju bez zasnivanja radnog odnosa u iznosu od 3.279,89 KM

Na poziciji Izdaci za fizičko osiguranje objekta knjižene su usluge fizičke zaštite Centra što je za 2% manje od planiranih sredstava za 2018. godinu.

Na poziciji Socijalne jednokratne pomoći knjižena je ograničena finansijska pomoć za lica kojima je priznata međunarodna zaštita u BIH u iznosu od 612,00 KM.

Socijalni oblici od 01.01.2012. godine se finansiraju preko Ministarstva za rad i socijalnu politiku TK posredstvom trezora Kantona.

U tabeli 7. dat je pregled jednokratnih novčanih pomoći koje su isplaćene od strane Ministarstva za rad i socijalnu politiku TK u 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 i 2018. godinu.

TABELA 31. Jednokratne novčane pomoći

	2013. godina	2014. godina	2015. godina	2016. godina	2017. godina	2018. godina
Jednokratne novčane pomoći	96.093,00	96.079,00	70.000,00	47.720,00	63.730,00	126.990,00

Sredstva za jednokratne novčane pomoći za 2018. godinu realizirana su u iznosu od 126.990,00 KM što je za 63.260,00 KM ili 99,36 % više od realiziranih sredstava jednokratne novčane pomoći za 2017. godinu.

9.4. KAPITALNI IZDACI

Shodno članu 15. stav 4. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta proračuna u FBiH, amortizacija-otpis stalnih sredstava obračunata je po propisanim stopama iz Nomenklature i knjižena je na teret izvora sredstava u iznosu od 34.738,32 KM

Sredstva i oprema kojom Centar raspolaže su vidno dotrajala, a buduća ulaganja ne možemo planirati bez kapitalnih potpora finansijera.

TABELA 32. Kapitalni izdaci

R/b	Kapitalni izdaci	Kapitalni izdaci za 2017. godinu	Kapitalni izdaci za 2018. godinu	Index
1.	Nabavka opreme	12.393,78	5.483,45	55,76
2.	Rekonstrukcija zgrade	11.112,31	-	-

JU Centar za socijalni rad u toku 2018. godine je zbog dotrajalosti opreme nabavio istu u iznosu od 5.483,45 KM, a odnosi se na namještaj i kompjutersku opremu.

Izdaci za nabavku opreme su manji u odnosu na finansijski plan u iznosu od 1,3% a u odnosu na nabavku opreme 2017. godine manji za 91%.

9.5. PODACI O OBAVEZAMA PREMA DOBAVLJAČIMA I POTRAŽIVANJIMA

Obaveze prema dobavljačima sa 31.12.2018. godine iznose 13.276,52 KM. Navedene obaveze se odnose tekuće račune iz mjeseca decembra i izmirene su u skladu sa preuzetim obavezama.

X ZAKLJUČCI I MJERE

10.1. ZAKLJUČCI

1. Centar je u 2018.godini realizovao veći dio svojih programskih ciljeva i zadataka izuzev onih koji su zavisili od viših organa vlasti zbog nedostatka sredstava u budžetima, iako je radio sa nedovoljnim brojem stručnih radnika i sa manjkom raspoloživih sredstava.

2. Posebnu pažnju Centar je posvećivao najugroženijim kategorijama stanovništva kao što su: osobe bez sredstava za život (korisnici stalne novčane pomoći), osobe sa smetnjama u psihofizičkom razvoju, djeca ugrožena porodičnom situacijom, porodice sa djecom, punoljetne osobe koje nemaju dovoljno sredstava za izdržavanje, stare i iznemogle osobe, civilne žrtve rata itd. Pružene su konkretne novčane i druge materijalne i nematerijalne pomoći, pomoći u smještaju u porodice i ustanove, preuzimanje starateljstva, pomoći u zdravstvenoj zaštiti, pomoći u psihosocijalnoj zaštiti i druge vrste konkretnih pomoći.

3. Velika pažnja je posvećena radu na prevenciji i sprečavanju negativnih društvenih pojava, kao što su: maloljetnička delinkvencija, nasilje u porodici, prostitucija, trgovina ljudima, skitnja i prosjačenje, te alkoholizam i narkomanija. Značajna pažnja je posvećena i posredovanju kod razvoda brakova, mirenja bračnih partnera i posredovanja sa osuđenim licima i njihovim porodicama.

4. Ostvarena je dobra saradnja sa osnivačem (Grad Tuzla) i drugim subjektima kao što su: pravosudni organi, policija, mjesne zajednice, škole, sa raznim ustanovama i institucijama, gradskim službama, te sa nevladinim organizacijama.

5. Centar je i u 2018.godini iznalazio načine da samostalno ili u saradnji sa drugim subjektima osigura dodatna novčana i druga sredstva kako bi zadovoljio što veći broj potreba građana Grada.

6. Centar je i u 2018. godini svoje poslovanje zasnivao na važećim zakonskim i drugim finansijskim propisima, na raspoloživim budžetskim sredstvima, na principima trezorskog poslovanja i svojih akata.

10.2. MJERE

1. Neophodno je reformisati sistem socijalne zaštite, odnosno izgraditi sistem koji će biti usklađen sa ekonomskim razvojem. Tada ne bi dolazilo do toga da se krupna socijalna pitanja regulišu odlukama, već bi se primjenjivali zakoni i ne bi se dešavali prekidi u ostvarivanju prava, npr. pravo na dječiji dodatak i druga prava prije svega dječija prava.

2. Neophodno je stvaranje zakonskih pretpostavki za formiranje budžetskih fondova, ali i razvojnog socijalnog fonda koji bi okupljao sredstva budžeta, privatnog i nevladinog sektora. Ovi fondovi bi obezbjedili sigurno finansiranje, pružanje proširenih socijalnih usluga, mješoviti sistem, pružanja usluga, kao i tržišni način za one koji žele nešto više od onog što je obaveza države.

3. Zakonima o socijalnoj zaštiti treba omogućiti precizno obavezno informisanje građana o pravima u okviru socijalne zaštite. Sve zakone i odluke treba staviti u proces javnih rasprava kako bi svi učesnici u sistemu socijalne zaštite mogli učestvovati u donošenju politika i biti upoznati s pravima koja im pripadaju.

7. Pokazalo se da su u socijalnoj sferi potrebne inicijative i podrška lokalne zajednice koja će mobilisati dodatne ljudske i materijalne potencijale u rješavanju socijalnih problema. Ta potreba se potvrdila naročito u kriznim situacijama kao što su poplave i klizišta u toku 2014. godine.

8. Kako se BiH nalazi na putu ka EU trebat će obezbijediti poštivanje međunarodnih konvencija i standarda, izmjene zakonskih rješenja usklađenih sa Evropskom socijalnom poveljom, Evropskim paktom o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima, kao i drugim dokumentima koji regulišu pitanja iz oblasti socijalne zaštite.

10.3. REALIZACIJA ZAKLJUČAKA GRADSKOG VIJEĆA PO USVOJENOM IZVJEŠTAJU O RADU ZA 2017. GODINU

1. Zaključak Gradskog vijeća Tuzla kojim se sugerije JU Centar za socijalni rad Tuzla da bude nosilac aktivnosti kada je u pitanju donošenje odluke da se zdravstveno osiguraju ona lica na području grada Tuzla koja nisu osigurana po drugom osnovu je realizovan.

JU Centar za socijalni rad Tuzla je zajedno sa resornom Gradskom službom, Zavodom zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona, Zavodom za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona i Udruženjem Roma "Eurorom" pripremio tekst Pravilnika o postupku za ostvarivanje prava na obavezno zdravstveno osiguranje osoba koje su u stanju socijalne potrebe koji je objavljen u Službenom glasniku Grada Tuzla i koji je u primjeni.

2. Gradsko vijeće Tuzla traži od Vlade Tuzlanskog kantona i Ministarstva za rad i socijalnu politiku dostavljanje podataka o izdvajanju iz Budžeta Tuzlanskog kantona po osnovu socijalnih davanja po općinama na nivou Tuzlanskog kantona, te

u tom cilju sugeriše JU Centar za socijalni rad Tuzla da bude nosilac aktivnosti pripreme i predlaganja pravilnika koji će jasno definisati kriterije dodjele sredstava prema općinama na području Tuzlanskog kantona.

Kada je u pitanju obaveza JU Centar za socijalni rad Tuzla data po prethodnom zaključku ista je realizovana kroz niz aktivnosti i analiza koje je Centar obavio i dostavio resornom Ministarstvu, te su u tom dijelu izdvajanja koja su se do sada dijelila po opštinama Tuzlanskog kantona kada je u pitanju Grad Tuzla znatno povećala. U 2017. godini po osnovu naknada za jednokratne novčane pomoći Grad Tuzla je raspodjelom dobio iznos od 63.730,00 KM dok je u 2018. godini Gradu Tuzla dodijeljen iznos od 126.000,00 KM za ove namjene. Kada je u pitanju donošenje pravilnika i određenih kriterija isti su u nadležnosti Ministarstva za rad, socijalnu politiku i povratak TK.

3. U cilju realizacije zaključka Gradskog vijeća kojim se podržavaju sve aktivnosti koje je Centar poduzeo u cilju izrade socijalne karte poduzeto je niz radnji. U partnerstvu sa Fondacijom tuzlanske zajednice, Udruženjem "Zemlja djece u BiH" JU Centar za socijalni rad je obezbijedila softver (baza podataka) u koju su uneseni podaci o anketiranju za izradu socijalne karte u dijelu naselja Kiseljak koja je završena. Dalje aktivnosti koje je Centar poduzeo u partnerstvu sa Univerzitetom u Tuzli – Edukacijsko rehabilitacijski fakultet, Udruženje "Zemlja djece u BiH" uz finansijsku podršku Njemačke organizacije "GIZ" jeste izrada socijalne karte na još tri područja: mjesna zajednica Kreka, preostali dio naselja Kiseljak koji nije bio obuhvaćen prvim projektom i kolektivno naselje Mihatovići. Navedena tri područja su obuhvaćena ovim projektom iz razloga što se radi o mjesnim zajednicama u kojima je evidentiran značajan broj korisnika usluga socijalne zaštite. Anketiranje za izradu socijalne karte će raditi stručni radnici Centra zajedno sa edukovanim studentima fakulteta partnera ovog projekta i stručnim radnicima Udruženja "Zemlja djece u BiH". Finansijska sredstva su u cijelosti obezbijedena kroz projekat.

4. Kada je u pitanju zaključak Gradskog vijeća da se hraniteljstvo na adekvatan način promovise naročito putem medija, isti je u cijelosti realizovan i dalje će se raditi na promociji ovog načina zbrinjavanja djece.

10.4. IZVORI PODATAKA

Izvori podataka za sastavljanje ovog Izvještaja su:

1. Statistički izvještaji Centra za socijalni rad za 2018.godinu dostavljeni Zavodu za statistiku FBiH i to:
 - Statistički izvještaj o starateljstvu i usvojenju i
 - Statistički izvještaj o korisnicima i oblicima socijalne zaštite;
2. Podaci o korisnicima socijalne i dječije zaštite za 2018.godinu dostavljeni Ministarstvu za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona;
3. Evidencije iz protokola i
4. Budžet Grada Tuzla, Odluka o izvršenju budžeta i Finansijski izvještaj Centra.

JU CENTAR ZA SOCIJALNI RAD
TUZLA
DIREKTORICA
Dr sc. Lejla Sadiković, diplomirani pravnik

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
GRAD TUZLA
JAVNA USTANOVA CENTAR ZA SOCIJALNI RAD
TUZLA

Tuzla, Kozaračka bb, tel.: +387 35 36 90 10, fax: +387 35 36 90 35, e-mail: info@csrtuzla.ba

Na osnovu člana 27. Zakona o ustanovama ("Službene novine FBiH" broj: 6/92 i 13/94), člana 25. Pravila Javne ustanove Centar za socijalni rad Tuzla broj:I-01-05-2-665 od 17.06.2013.godine sa izmjenama broj:I-01-05-2-847 od 24.07.2014.godine i broj:I-01-05-2-1333 od 27.10.2015.godine i člana 34. Poslovnika o radu Upravnog odbora JU Centar za socijalni rad Tuzla broj: I-01-05-2-732 od 31.05.2017.godine Upravni odbor na sjednici održanoj 22.04.2019.godine donosi

**ODLUKU
O USVAJANJU
IZVJEŠTAJA O RADU I POSLOVANJU ZA 2018. GODINU**

Član 1.

Usvaja se Izvještaj o radu i poslovanju JU Centar za socijalni rad Tuzla za 2018. godinu.

Član 2.

Izvještaj o radu i poslovanju JU Centar za socijalni rad Tuzla za 2018. godinu je sastavni dio ove Odluke.

Član 3.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Broj: I-01-05-2-20/19
Tuzla, 22.04.2019.godine

DOSTAVLJENO:

1. Služba za ekonomski razvoj i društvene djelatnosti Grada Tuzla
2. Služba socijalne zaštite i starateljstva
3. Služba pravnih i opštih poslova
4. Služba finansijsko računovodstvenih poslova
5. Upravni odbor
6. a/a